

de GERECHTSDEURWAARDER

NIEUWS EN ACHTERGRONDEN, BESCHOUWINGEN EN OPVATTINGEN VAN EN OVER DE BEROEPSGROEP EN HAAR WERKVELD

Anne-Wil Duthler:
Databeveiliging goed regelen

De buitenlandse
betekening

Bernasconi:
Nederlandse deur-
waarder behoort tot
wereldtop

Een beslag roerend
op afstand

Sdu
oprecht
de beste
keuze

KBiG
KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE
VAN GERECHTSDEURWAARDERS

Colofon

de GERECHTSDEURWAARDER

De *Gerechtsdeurwaarder* is een uitgave van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). In de *Gerechtsdeurwaarder* leest u nieuws en achtergronden, beschouwingen en opvattingen van en over de beroepsgroep en haar werkveld. Het blad wordt verspreid onder alle leden van de KBvG en externe relaties.

VERSCIJNINGSFREQUENTIE

4 x per jaar

CONTACTINFORMATIE KBvG

Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG)
Prinses Margrietplantsoen 49
2595 BR Den Haag
Tel: 070 890 35 30
E-mail: kbvg@kbvg.nl
website: www.kbvg.nl

REDACTIE

prof. mr. Ton Jongbloed
Paul Otter (hoofdredacteur)
mr. Bart van Ratingen
mr. Karen Weisfelt (hoofdredacteur)

REDACTIESECRETARIAAT

Bureau KBvG

FOTOGRAFIE

Truus van Gog
Shutterstock.com

VORMGEVING

SD Communicatie, Rotterdam

UITGEVER

Sdu Uitgevers
Peter Frissen
Postbus 20025
2500 EA Den Haag
telefoon: 070 378 97 34

ISSN: 1876-7524

ABONNEMENTEN

KBvG-leden ontvangen de *Gerechtsdeurwaarder* gratis. Zij worden verzocht adresmutaties alleen door te geven aan het Bureau van de KBvG, dat per nummer een actueel adresbestand levert aan de uitgever. Overige abonnees worden verzocht adresmutaties door te geven aan de abonneementenadministratie door middel van het opsturen van de envelop met de gewijzigde gegevens aan Sdu Klantenservice, postbus 20014, 2500 EA Den Haag. De prijs van een abonnement is € 83,70 per jaar excl. btw en incl. verzend- en administratiekosten. Prijswijzigingen voorbehouden.

ABONNEMENTENADMINISTRATIE

Sdu Klantenservice
Postbus 20014, 2500 EA Den Haag
tel.: 070-3789880, fax: 070-3789783
Een abonnement kan op ieder gewenst tijdstip ingaan en geldt tot wederopzegging, tenzij anders overeengekomen. Partijen kunnen ieder schriftelijk opzeggen tegen het einde van de abonnementsperiode, met inachtneming van een opzegtermijn van twee maanden.

ADVERTENTIEACQUISITIE

Voor advertenties bel: 070 378 05 62 of stuur een e-mail naar advertentiejuridisch@sdu.nl

© KBvG, Den Haag, 2016

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden veeleenvoudigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KBvG. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Inhoud

Een Autoriteit met tanden

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet bescherming persoonsgegevens gewijzigd. Elke onderneming – klein of groot – dient een zogenaamd datalek te melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens, voorheen het College bescherming persoonsgegevens. Volgens Anne-Wil Duthler, advocaat en partner bij First Lawyers en Eerste Kamerlid voor de VVD, is er werk aan de winkel voor veel bedrijven – deurwaarderskantoren niet uitgezonderd.

De droom van Asser

De Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht is de oudste van alle internationale organisaties die in Den Haag zijn gevestigd en bovendien de enige met legislatieve bevoegdheid. Sinds de realisatie van het Haags Betekeningsverdrag – meer dan 50 jaar geleden – werkt de organisatie wereldwijd nauw samen met de Union internationale des huissiers de justice, zegt secretaris-generaal Christophe Bernasconi. Een gesprek met een bevlogen jurist die vindt dat gerechtigheid nooit kan stoppen bij de grens.

Deurwaarder voor de klas

In Nederland heeft 22% van de lager en middelbaar opgeleiden tussen de 18 en 34 jaar betaalproblemen, zo blijkt uit onderzoek van het Nibud. Toch is er relatief weinig aandacht voor de schuldenproblematiek van jongeren, zegt de Amsterdamse kandidaat-gerechtsdeurwaarder Erik Mulder. Net als vorig jaar verzorgt hij daarom in maart een aantal gastlessen op mbo-opleidingen in het kader van het project Budget Challenge Workshop.

Een beslag roerend op afstand

Maritza Bernardt is gerechtsdeurwaarder bij GGN in Rotterdam. Dit keer duikt zij in het beslag op roerende zaken op afstand en toont zij aan dat de gerechtsdeurwaarder die beslag op roerende zaken wil leggen, zich niet altijd naar het adres hoeft te begeven waar de zaken zich bevinden. Onder bepaalde voorwaarden kan dit beslag ook op afstand worden gelegd.

08

Een groeibriljant

Jan de Swart wordt in KBvG-kringen inmiddels aangeduid als 'mister beslagregister'. Het Digitaal Beslagregister wordt vanaf 1 januari 2016 gevuld door deurwaarders en daarmee is een eind gekomen aan een hectische periode. En hoewel er veel werk is verzet, moet er ook in de komende periode nog veel gebeuren om deze 'groeibriljant' te laten schitteren.

En verder

- 12 | Uit de praktijk: De doorbreking van immuniteit van executie
- 18 | De buitenlandse betekening
- 23 | Column Wilbert van de Donk
- 25 | Personalia

Een Autoriteit met tanden

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) gewijzigd. Elke onderneming – klein of groot – dient een zogenaamd datalek te melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), voorheen het College bescherming persoonsgegevens (CBP). Volgens Anne-Wil Duthler, advocaat en partner bij First Lawyers en Eerste Kamerlid voor de VVD, is er werk aan de winkel voor veel bedrijven – deurwaarderskantoren niet uitgezonderd. “Absolute beveiliging bestaat niet.”

Het zou een kandidaat kunnen zijn voor het Woord van het Jaar 2016: ‘datalekken’. Want ook al is het fenomeen als zodanig niet nieuw, de nieuwe Wet meldplicht datalekken zal er hoogstwaarschijnlijk toe leiden dat het woord veel vaker zal worden gebruikt.

“Datalekken komen alleen al bij grote instellingen tientallen tot honderden keren per jaar voor”, weet de Haagse advocaat Anne-Wil Duthler, gespecialiseerd in ICT-recht. “Alles bij elkaar opgeteld denk ik dat het vele duizenden malen per jaar gebeurt

dat er sprake is van verlies of onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens. En in al die gevallen is nu bepaald dat daarvan melding moet worden gemaakt bij de AP en, in veel gevallen, bij de betrokkenen zelf.”

Een datalek kan in vele vormen voorkomen. Duthler: “Mensen denken vaak aan een hack of een technisch falen, maar ook verlies van een USB-stick of diefstal van een laptop waarop persoonsgegevens staan leidt tot een datalek. Ook medewerkers die per ongeluk papieren dossiers als oud papier aanbieden of tijdens een arbeids-

geschil vertrouwelijke klantgegevens achterover drukken maken zich schuldig aan datalekken. En de gevolgen van dit soort acties kunnen, gezien de almaar toenemende afhankelijkheid van de samenleving van ICT, heel groot en zelfs ontwrichtend zijn.”

Het is precies de reden dat de Tweede Kamer er eind 2012 bij de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie op heeft aangedrongen om het niveau van databescherming in de Wbp te verhogen (zie ook het kader). “Dit ondanks het feit dat er een Europese Verordening in de maak is die hetzelfde beoogt, de Algemene verorde-

ning gegevensbescherming”, aldus Duthler. “Maar de algemene opvatting was: daar kunnen we niet op wachten, we moeten het nú regelen. En dus is de Wbp uitgebreid met een nieuw artikel 34a, dat feitelijk preludeert op de Europese regeling.”

STOK ACHTER DE DEUR

Duthler heeft begrip voor de ‘sense of urgency’ die de Kamer toonde. “Het zijn misschien wat grote woorden, maar privacy draait om de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Het is een grondrecht, opgenomen in onze eigen Grondwet, maar ook een mensenrecht, opgenomen in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Het is bovendien een pijler van de democratische rechtsstaat, kortom: het gaat ergens over. Als je dan als wetgever constateert dat het privacyrecht onvoldoende wordt gewaarborgd in de huidige en toekomstige samenleving, dan is het logisch dat je ingrijpt.”

“Privacy draait om bescherming van de persoonlijke levenssfeer”

De Wbp bepaalt onder meer dat persoonsgegevens door middel van passende technische en organisatorische maatregelen dienen te worden beveiligd. Dat houdt niet alleen in dat gegevens technisch moeten worden beschermd tegen toegang door derden, maar ook dat een organisatie ervoor moet zorgen dat gegevens uitsluitend toegankelijk zijn voor die onderdelen van een bedrijf of concern die de gegevens nodig hebben voor de uitvoering van hun taken. Duthler: “Het nieuwe artikel 34a bepaalt nu dat melding moet worden gemaakt van iedere inbreuk op deze technische of organisatorische maatregelen tegen verlies of onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens.”

Maar dat is niet het enige: de nieuwe regeling is een stok achter de deur omdat de wettelijke bevoegdheid van de toezichthouder sterk is uitgebreid. “In het verleden mocht het CBP alleen een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van

bepaalde administratieve voorschriften”, zegt Duthler. “Nu beschikt de AP over een duidelijk omschreven lijst met overtredingen én de bijbehorende boetes. Die kunnen oplopen tot maximaal € 820.000 of tien procent van de jaaromzet. Je kunt zeggen dat de toezichthouder nu echt tanden heeft gekregen.”

De AP kan niet alleen een boete opleggen aan bedrijven of personen die nalaten een datalek te melden, maar ook aan bedrijven die nalaten maatregelen te treffen die een snelle detectie van een datalek mogelijk maken, aldus Duthler. “In geval van een datalek moet je kunnen aantonen dat je alle maatregelen hebt genomen die redelijkerwijs van jou verwacht kunnen worden om iets dergelijks te voorkomen. Uit de jurisprudentie blijkt dat daarbij ook gekeken wordt naar de effectiviteit van die maatregelen. Alleen bepaalde procedures vastleggen is onvoldoende: je moet ook aantonen dat ze werken.”

MEDEPLEGER

Op de vraag of alle bedrijven hun processen al zodanig hebben ingericht dat elk datalek wordt gemeld bij de AP zegt Duthler: “Ik vrees van niet. De wet zelf is eind mei aangenomen, dus vanaf dat moment hadden bedrijven zich kunnen voorbereiden. Maar een grote groep heeft nog een half jaar gewacht totdat de AP met eigen beleidsregels op basis van de nieuwe wet kwam. Toen waren er nog maar een paar weken van het jaar over om medewerkers te informeren en eventueel

werkprocessen aan te passen. Ik heb een beroepsgeheim dus ik kan er niet teveel over zeggen, maar ik kreeg begin januari al de eerste telefoontjes van bedrijven die te maken hadden met hun eerste datalek en om advies vroegen.”

“Absolute beveiliging bestaat niet”

Ook bedrijven die denken hun omgang met privacygevoelige gegevens goed geregeld te hebben, raadt Duthler aan die regeling nog eens kritisch te toetsen aan de nieuwe eisen van de Wbp. Ze zegt daarover: “Melding van een datalek kan voor de AP reden zijn om te kijken of aan alle andere verplichtingen die voortvloeien uit de Wbp voldaan is. Het is slim je daardoor als organisatie niet te laten verrassen. Ook al omdat er bij de totstandkoming van deze wet uitgebreid is gecorrespondeerd tussen kabinet en Kamer over het begrip ‘medepleger’. Uit die correspondentie valt op te maken dat óók de feitelijk leidinggevende, denk aan het hoofd ICT of een lid van een directie of raad van bestuur met ICT in de portefeuille, als medepleger in de zin van deze wet kan worden beschouwd. Dat betekent dat deze personen bij verwijtbare gedragingen die tot datalekken hebben geleid individueel beboet kunnen worden. En dat kan niet met een verzekering tegen bestuursaansprakelijkheid worden afgedekt.”

250 miljoen Europeanen dagelijks op internet

De huidige Europese wetgeving omtrent de bescherming van persoonsgegevens dateert uit 1995, dus nog ruim vóór het online tijdperk. Inmiddels gebruiken zo’n 250 miljoen Europeanen dagelijks het internet en is gegevensopslag steeds meer grensoverschrijdend. Bovendien bleek de Europese richtlijn in de diverse lidstaten op sterk uiteenlopende wijze in nationale wetgeving te zijn vertaald, met een even sterk uiteenlopend niveau van privacybescherming tot gevolg. De Europese Commissie is daarom in 2012 gekomen met een voorstel voor een nieuwe Verordening gegevensbescherming. Daarin worden regels vastgesteld voor het veilig verzamelen van online gegevens. Daarnaast moet de Verordening bedrijven een duidelijk kader bieden voor het behandelen van deze gegevens.

Volgens Duthler zijn de normen nu duidelijk en is het aan het bedrijfsleven zelf om invulling te geven aan de manier waarop zij daaraan voldoet. Ze zegt: “Absolute beveiliging bestaat niet. Dus incidenten zullen blijven voorkomen. Maar je kunt wel je processen zo inrichten dat datalekken tot een minimum wordt beperkt. Ik denk dat het goed is dat bepaalde sectoren daar zelfstandig richtlijnen voor ontwikkelen. Voor de deurwaarders zou de KBvG prima

een coördinerende rol kunnen vervullen, zodat alle deurwaarders op vergelijkbare wijze deze wet gaan interpreteren en naleven. Dan sta je als individueel kantoor ook sterker in een eventuele procedure. Je kunt je dan beroepen op de best practices van de sector.”

EIGENSTANDIGE MELDPLICHT

Kort en goed is er dus nog wel wat werk aan de winkel voor veel bedrijven. Dat zal

mogelijk ook voor sommige deurwaarderskantoren gelden, denkt Duthler. Ze laat er geen misverstand over bestaan dat de eisen die de Wbp stelt onverkort gelden voor de beroepsgroep. “Deurwaarders vragen mij wel eens: ‘Zijn wij nu ‘bewerker’ of zijn we ‘verantwoordelijke’ in de zin van de wet? We werken toch immers in opdracht van een derde partij? Dáár ligt dan toch de meldplicht aan de AP als er iets misgaat?’ Welnu: een deurwaarder zal altijd een eigenstandige meldplicht hebben omdat hij zijn eigen systemen en processen heeft waarvoor hij verantwoordelijk is en van waaruit die bewerkingen voortvloeien.”

“Een deurwaarder heeft een eigenstandige meldplicht”

De nieuwe wetgeving met betrekking tot datalekken zal de komende jaren nog van kracht zijn, zegt Duthler. Want de Europese Verordening Algemene gegevensbescherming, die eventuele nationale wetgeving overrulet, treedt pas op z'n vroegst in 2018 in werking. Duthler: “De zogeheten triloog is half december afgerond, dus er is nu overeenstemming bereikt tussen de Europese Raad, de Commissie en het Parlement. Ik verwacht dat de Verordening dus volgend jaar onder Nederlands voorzitterschap zal worden aangenomen. Dan geldt er nog een overgangstermijn van twee jaar. Maar ook dan zal de situatie niet ingrijpend veranderen, want de nieuwe Wet meldplicht datalekken komt uit dezelfde juridische mal als de Verordening. Het blijft dus onverminderd van belang de databeveiliging en het melden van een datalek goed te regelen.”

Een groeibriljant

Jan de Swart wordt in KBvG-kringen inmiddels aangeduid als ‘mister beslagregister’. Het Digitaal Beslagregister wordt vanaf 1 januari 2016 gevuld door deurwaarders en daarmee is een eind gekomen aan een hectische periode. En hoewel er veel werk is verzet, moet er ook in de komende periode nog veel gebeuren om deze ‘groeibriljant’ te laten schitteren. “Het beslagregister is een goed begin, maar er moet nog wel wat water door de Rijn voordat alle invorderaars de neuzen in dezelfde richting hebben.”

Sdu Uitgevers

U bent als bestuurslid ook verantwoordelijk voor de portefeuille Opleidingen. Lag er niet wat veel op uw bordje de afgelopen twee jaar?

“**H**et was intensief, maar te doen. De portefeuille Opleidingen is goed op orde en veel ingrijpends vindt daar op dit moment niet plaats. De noodzaak van permanente educatie wordt door de hele beroepsgroep onderschreven. Het is nu meer een kwestie van finetunen. Op dit moment zijn we nog bezig met een automatiseringsslag, met als doel om het proces van aanmelden, accorderen en het toekennen van opleidingspunten verder te stroomlijnen. Maar terugkomend op je vraag: ik had mijn handen redelijk vrij voor deze uitdaging.”

In april 2013 heeft het kabinet de KBvG gevraagd of zij de mogelijkheid van een beslagregister wilde onderzoeken. Hoe is dat verder gelopen?

“We hebben een aantal zaken verkend en nadat we vanuit de overheid een subsidie toegekend hadden gekregen, zijn we van start gegaan. In de zomer van 2013 is het project in drie delen opgeknipt: het maken van een functioneel ontwerp, het daadwerkelijke bouwen van het beslagregister en tot slot de uitrol en implementatie bij de kantoren. Voor de eerste fase zijn vier ICT-leveranciers gevraagd te offeren. Daarbij kwam Davinci als beste partij uit de bus. Zij hebben in vijf maanden tijd een functioneel ontwerp gemaakt, dat begin 2014 is goedgekeurd. Daarna is opnieuw een pitch uitgeschreven, ditmaal voor de bouw van het beslagregister. Nu kwam Ambrero, een kleine ICT-leverancier uit Alkmaar, met het beste aanbod. Op 1 april 2014 zijn zij met de bouw van het beslagregister gestart en na de zomer konden we al gaan testen. Op 19 december 2014 is vervolgens het eerste beslag officieel ingeschreven.”

Het klinkt als een zeer snel proces. Waren er dan helemaal geen hindernissen?

“Nou ... Begin januari 2015 zijn we begonnen met het opstellen van een conceptverordening om de verplichting en het gebruik van het beslagregister door deurwaarders te regelen. Laat ik het zo zeggen: we zijn begonnen met versie 1.0 en pas bij versie 1.8 kon de conceptverordening de toets der kritiek van alle betrokken

partijen, inclusief de ledenraad van de KBvG, doorstaan.”

Stel, ik wil als burger weten hoe mijn gegevens in het beslagregister geregistreerd staan. Is er dan een centraal loket waar ik me kan melden?

“Dat was inderdaad wel de wens van het College Bescherming Persoonsgegevens, tegenwoordig de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Er moest één aanspreekpunt komen, zodat de burger niet alle deurwaarderskantoren van Nederland hoefde af te gaan. En er moest één eindverantwoordelijke voor het systeem komen. Dat laatste hebben we opgelost door een knip aan te brengen: het bestuur van de KBvG is verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer van het beslagregister en de individuele deurwaarder is verantwoordelijk voor de juiste gegevensverwerking. Als een burger wil weten welke kantoren data hebben ingevoerd, kan hij bij elke deurwaarder in Nederland terecht. Die deurwaarder zal de dan SNG vragen om een overzicht. Deurwaarders worden dus geacht een stukje service te verlenen namens hun collega's. Dat is even wennen, maar het is het gevolg van de eisen die de AP nu eenmaal stelt.”

“Het beslagregister heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van het ambt”

Zijn alle deurwaarderskantoren inmiddels aangesloten?

“Ja. We hebben met de leveranciers van de kantoorsoftware afgesproken dat uiterlijk op 1 november 2015 alle kantoren aangesloten moesten zijn, zodat zij nog twee maanden de tijd zouden hebben om medewerkers op te leiden en hun werkprocessen aan te passen. Dat is gelukt. Nu moeten de kantoren alle beslagen die voor 1 januari 2016 zijn gelegd inschrijven in het beslagregister. Uit een inventarisatie blijkt dat we dan over 150.000 tot 200.000 beslagen praten. Het idee is om ook hier een tweetrapsraket toe te passen: oude beslagen waarbij de beslagleggend

deurwaarder ook verdeler is, moeten voor 1 april 2016 zijn ingeschreven. De overige beslagen moeten uiterlijk op 1 juli 2016 zijn ingeschreven. Dat wordt nog wel een uitdaging. Het blijkt dat niet alle gegevens die nodig zijn voor inschrijving eenvoudig voorhanden zijn. We trekken nu gezamenlijk met de softwareleveranciers en de kantoren op om te regelen dat die oudere beslagen zonder al te veel gedoe in het beslagregister terechtkomen.”

“Ook de Belastingdienst dient de beslagvrije voet te respecteren”

De commissie Beslagregister noemt het beslagregister het visitekaartje van de beroepsgroep. Hoe moeten we die uitspraak precies begrijpen?

“Met het beslagregister laat de beroepsgroep zien in staat te zijn initiatieven te ontplooiën die in het algemeen maatschappelijk belang zijn en ook kritisch naar het eigen handelen te kijken. Het beslagregister voorkomt dat er gedagvaard wordt als blijkt dat dat vanwege het aantal beslagen dat er al ligt, zinloos is en feitelijk alleen maar kostenverhogend werkt. En het beslagregister laat duidelijk zien wie de eerste beslaglegger is en welke beslagvrije voet deze berekend heeft. Ik verwacht dat het beslagregister een positieve invloed heeft op de ontwikkeling van het ambt in die zin dat we niet alleen de dingen goed doen, maar ook de goede dingen doen. Daarbij is de filosofie achter het beslagregister dat deurwaarders elkaar niet alleen als concurrent, maar ook als collega zien. En dat is een waardevolle nevenwinst.”

Het beslagregister wordt wel een 'groeibriljant' genoemd. Hoezo dat?

“Deels omdat we het stap voor stap vullen. Met lopende beslagen, met nieuwe beslagen en verder in de toekomst ook met beslagen op roerende zaken. En deels omdat we proberen om ook andere partijen aan te laten sluiten, zoals gemeenten, waterschappen en de Belastingdienst. Met die laatste partij hebben we overigens al gesproken. Het probleem is dat zij nog niet overtuigd zijn van de meerwaarde van aansluiting op het beslagregister. Zij hebben

immers een preferente invorderingspositie en bovendien toegang tot een database met veel meer gegevens – denk aan inkomensverhoudingen, fiscale afdrachten, noem maar op – dan in het beslagregister staan. De Belastingdienst gaat ervan uit dat het pas interessant is om aan te sluiten als wij in het beslagregister een beslagvrije voet vermelden die altijd juist is. Want ook

de Belastingdienst moet de beslagvrije voet respecteren en dan is het natuurlijk mooi dat je altijd naar het beslagregister van de deurwaarders kunt verwijzen. Alleen: een beslagvrije voet die altijd juist is, dat is nu net wat wij niet kunnen garanderen omdat we niet over de gegevens beschikken waarover de Belastingdienst beschikt, hoe vreemd dat ook is.”

Dat klinkt een beetje als een kip-eisituatie...
 “De oplossing ligt in de toegang voor deurwaarders tot alle noodzakelijke gegevens voor de berekening van de beslagvrije voet. Maar de oplossing ligt met name ook in een sterke vereenvoudiging van de berekening van de beslagvrije voet zoals de KBvG in haar preadvies heeft bepleit. Daar is het kabinet nu ook mee bezig. In de tussentijd zal de politiek de deurwaarders toegang moeten geven tot meer informatiestromen waardoor de beslagvrije voet met meer zekerheid kan worden vastgesteld.”

“Deurwaarders zijn een kleine punt van de hele invorderingstaart”

Maar het was toch juist een van de doelstellingen van het beslagregister om het bestaansminimum voor schuldenaren beter te garanderen?

“Zeker, maar dat kunnen de deurwaarders niet in hun eentje. Het beslagregister is een stap in de goede richting. Maar we blijven afhankelijk van informatie van de schuldenaar zelf. Het beslagregister zorgt er wel voor dat als twee verschillende deurwaarders op twee verschillende inkomstenbronnen – bijvoorbeeld loon en zorgtoeslag – beslag leggen, dat zij dat dan van elkaar weten en dat zij ook weten wat de beslagvrije voet is. Alleen: als je het echt goed wil doen, moet het beslagregister een totaalbeeld bieden, dus inclusief alle overige beslagleggers. Uiteindelijk zijn de deurwaarders van de hele invorderingstaart maar een kleine punt. Kortom, er moet nog wel wat water door de Rijn voordat alle invorderaars de neuzen in dezelfde richting hebben.”

Tot slot, uw bestuursperiode loopt ten einde, hoe zit dat met uw betrokkenheid bij het beslagregister?

“Dat is ‘to be decided’, ik heb daar nog niet echt goed over nagedacht. Er is nog veel werk te verrichten als we het beslagregister willen uitbreiden naar het hele speelveld. Ik kan me zo voorstellen dat ik daar nog wel een rol kan spelen met alle ervaring die ik inmiddels heb.”

De doorbreking van immuniteit van executie

Uit de praktijk geeft een blik in de keuken van de gerechtsdeurwaarder. Deze keer aandacht voor de ervaringen van een gerechtsdeurwaarder in de dagelijkse – en immer verrassende – praktijk van grensoverschrijdende executie.

Door D.W.J. van Leeuwen, toegevoegd kandidaat-gerechtsdeurwaarder in Amsterdam

Ons kantoor staat internationaal zijn mannetje. Met regelmaat ontvangen we titels vanuit heel de wereld om in Nederland ten uitvoer te leggen. Lang niet altijd richt de executie zich tot een land. In dit geval wel, uit naam van een Franse schuldeiser diende executoriale maatregelen getroffen te worden op een vreemde staat.

De zaak begon door een uitgebreid telefoongesprek met mijn cliënt. In zo'n gesprek schets je als deurwaarder de bevoegdheden, maar vooral de verplichtingen, in het bijzonder ten aanzien van artikel 3a Gdw. Als deurwaarder mag je niet direct ministerieplicht toepassen bij het executeren tegen een vreemde staat, eerst dien je de Nederlandse staat op de hoogte te stellen. Dat wil zeggen, als de ambtshandeling mogelijk strijdig is met de volkenrechtelijke verplichtingen van de Staat.

De vervolgstappen. Na betekening van het vonnis heb ik mededeling gedaan aan Onze Minister van het voornemen van executie, waarna direct de ambtshandelingen uitgevoerd werden. In het geval daarop een aanzegging van de Staat volgt, kan ik als deurwaarder een procedure op basis van artikel 438 lid 4 Rv¹ aanhangig maken. Op deze manier kan in vrij korte tijd een uitspraak verkregen worden. Na het doen van de mededeling bleef het even stil aan de zijde van Onze Minister, na precies één week volgde een reactie. Kort gezegd werd in de reactie aangegeven dat in beginsel sprake was van immuniteit van executie en werd ik om een nadere toelichting verzocht op grond van welke bepaling de gelegde beslagen niet in strijd zouden zijn met de volkenrechtelijke verplichtingen. Hierop heb ik geantwoord dat – analoog naar een recent arrest van het Hof Amsterdam² in een vergelijkbare casus – er geen presumptie van immuniteit geldt en meer speciaal dat de gelegde beslagen niet als doel hadden enige overheidsmiddelen te treffen. Na mijn antwoord werd – in lijn met de verwachting – toch een aanzegging gedaan. De tijd die resteert is beperkt. Als deurwaarder heb je namelijk de verplichting om deze aanzegging aan de derden te betekenen en de gevolgen van de gelegde beslagen ongedaan te maken. Daarom werd direct een deurwaardersrenvooi voorbereid.

In de dagen daarna volgde uitvoerig overleg en veelvuldig contact met de opdrachtgever om een tactiek te bespreken. Meer specifiek: het opmaken van het proces-verbaal om op korte termijn een zittingsdatum te kunnen aanvragen. Het starten van een kort geding is een handeling die de gemiddelde advocaat met regelmaat doet, maar voor een deurwaarder, of in ieder geval voor mij, is dit geen dagelijkse bezigheid. Even voelde ik mij geen toegevoegd kandidaat-gerechts-

deurwaarder, maar een advocaat die een procedure moest voorbereiden. Na de verhinderdata van de verschillende partijen te hebben verkregen (inmiddels had zich ook een advocaat namens de Staat gemeld) en het verzoek tot verkorting van de dagvaardingstermijn kon de aanvraag worden ingediend. Na enkele dagen kreeg ik positief bericht, de zitting kon op relatief korte termijn plaatsvinden.

Nu een zittingsdatum bekend was werden alle partijen opgeroepen. Deze oproeping mocht ik niet zelf uitvoeren nu het exploit op mijn verzoek werd uitgebracht. Naast de schuldeiser en de Staat diende ook de vreemde staat opgeroepen te worden hetgeen voor de nodige complicaties zorgde. De vreemde staat betrof een land dat niet is aangesloten bij enig verdrag ter betekening of kennisgeving van stukken en dit kan dan inhouden dat de vreemde staat nooit op tijd op de hoogte zou zijn van de zitting indien deze via de gebruikelijke wijze zou worden betekend. Om deze reden heb ik, naast de gebruikelijke betekening, contact gezocht met de ambassadeur van de vreemde staat in Nederland om zo een aankondiging te doen van de zitting. In het telefoongesprek werd duidelijk dat de ambassadeur veel prijs stelde op het proces-verbaal om een beoordeling van de situatie te maken. Na het opmaken van een Engelse vertaling werd het hele dossier toegestuurd waarna het afwachten was of de vreemde staat ook daadwerkelijk op de zitting zou verschijnen.

Nu alle partijen waren opgeroepen was het tijd om zelf de zitting voor te bereiden. Na het doornemen van alle documenten, het bestuderen van de relevante artikelen uit de wet en het doornemen van een eerdere, soortgelijke procedure³ toog ik naar de rechtbank. Daar zag ik dat de advocaat van de Staat inmiddels was gearriveerd, met meerdere medewerkers van diverse ministeries ter ondersteuning van de zaak. Na kort overleg met de advocaat van de eiser werden wij allen door de bode naar binnen geroepen, en nam ik plaats aan de tafel in het midden, het kon beginnen.

Over en weer werden conclusies genomen en standpunten gewisseld. Al snel was de centrale vraag duidelijk: Waren de goederen waarop beslag was gelegd voor publieke doeleinden bestemd? De voorzieningenrechter zocht aansluiting bij het eerder aangehaalde arrest. Nu de Staat geen gevolg gaf aan de toegelichte en gemotiveerde stellingname dat de beslagen vorderingen (geheel of gedeeltelijk) een publieke bestemming zouden hebben, achtte de voorzieningenrechter het onvoldoende aannemelijk dat de gelegde beslagen inbreuk zouden maken op het beginsel van immuniteit van executie.

Enige tijd na de zitting ontving ik het vonnis.⁴ Direct bladerend naar

de beslissing zag ik dat de gevolgen van de door de Staat gedane aanzegging werden geschorst: een overwinning, mijn cliënt was in het gelijk gesteld!⁵

Hebt u interessante en relevante praktijkcases die uitgelicht kunnen worden in het vakblad de Gerechtsdeurwaarder? Mail ons via kbvg@kbvg.nl.

- 1 Het zogenaamde deurwaardersrenvooi.
- 2 Hof Amsterdam 7 april 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:1337.
- 3 Deurwaardersrenvooi, aanhangig gemaakt door collega-gerechtsdeurwaarder mr. F.A. Rippen in Amsterdam.
- 4 Rb. Amsterdam 4 augustus 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:5274.
- 5 De uitspraak is direct aan alle partijen betekend, waarna de executie is voortgezet.

RECHTS
ORDE **RO**

rechtsorde.nl

Elke zaak op orde...

...met de veelzijdigheid van Rechtsorde

Probeer
de veelzijdigheid van
Rechtsorde uit.

Ga naar
www.rechtsorde.nl
en sluit gratis een
proefabonnement af.

Rechtsorde maakt uw zaak sterker.

Want met onze juridische zoekmachine heeft u snel toegang tot een wereld aan relevante juridische kennis. Denk aan openbare informatiebronnen zoals Rechtspraak.nl, maar we bundelen ook uw eigen abonnementen. Zelfs het zoeken in

uw persoonlijke dossiers en eigen juridische informatie is mogelijk. Gestructureerd werken aan uw zaak ligt dus binnen handbereik. Met slechts één inlog, in één systeem doorzoekt u voortaan alle juridische informatie, precies zoals u het wilt.

Rechtsorde is efficiënter en veelzijdiger dan ooit. Probeer het gratis!

De droom van Asser

De Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht (HCCH) is de oudste van alle internationale organisaties die in Den Haag zijn gevestigd en bovendien de enige met legislatieve bevoegdheid. Sinds de realisatie van het Haags Betekeningsverdrag – meer dan 50 jaar geleden – werkt de organisatie wereldwijd nauw samen met de Union internationale des huissiers de justice (UIHJ), zegt secretaris-generaal Christophe Bernasconi. Een gesprek met een bevlogen jurist die vindt dat gerechtigheid nooit kan stoppen bij de grens.

Het interieur van het nieuwe onderkomen van de HCCH, pal naast het World Forum, oogt alsof het gisteren nieuw is afgeleverd. “We zitten hier nog niet zo lang”, zegt Christophe Bernasconi voor het raam van zijn werkkamer. “Ons oude kantoor lag vlakbij het Vredespaleis. Maar in 2014 zijn we verhuisd naar de internationale zone van Den Haag, waarvan we een belangrijke component vormen.”

De HCCH is een intergouvernementele organisatie die – zoals Bernasconi het omschrijft – “bruggen bouwt tussen de rechtssystemen in verschillende landen.” In de praktijk betekent dit dat de HCCH zich inspant om gaandeweg de regelgeving van het internationaal privaatrecht te unificeren (zie ook het eerste kader).

De organisatie is feitelijk voortgekomen uit een serie van diplomatieke sessies tussen 1893 en 1928. In 1951 werd het

besluit genomen om van de Conferentie een permanent lichaam te maken, dat werd geïnstalleerd op 15 juli 1955. “Sindsdien heeft de Organisatie 38 Haagse Conventies en protocollen, en een ‘soft law’ instrument aangenomen”, aldus Bernasconi. “De bekende Nederlandse jurist Tobias Asser was de voornaamste initiator en voorzitter van de eerste conferentie in 1893. Hij ontving in 1911 de Nobelprijs voor de Vrede voor zijn rol bij het in het leven roepen van de Haagse Conferentie. Dat feit toont wat mij betreft duidelijk aan dat internationaal privaatrecht en ‘social peace’ niet los van elkaar kunnen worden gezien. Ons werk is erop gericht het grensoverschrijdend juridisch verkeer op tal van onderdelen zekerder, beter voorspelbaar en meer stabiel te maken en dat voorkomt conflicten of helpt ze sneller op te lossen.”

Naast het bevorderen van rechtszekerheid en juridische voorspelbaarheid, mede ten behoeve van de internationale handel en

investeringen, spelen mensenrechten een fundamentele rol in ons werk, zegt Bernasconi. “Neem het Verdrag van de Verenigde Naties (VN) inzake de Rechten van het Kind uit 1989. Daarin worden allerlei fundamentele rechten van kinderen vastgelegd, zoals de toegang tot beide ouders.

“Internationale betekening zou standaard in 48 uur moeten plaatsvinden”

Maar in werkelijkheid heb je nog geen enkel kind beschermd als je dit verdrag ondertekent, omdat er geen instrumentarium is om het af te dwingen. Dat instrumentarium wordt gevormd door onze conventies, zoals het Verdrag betreffende de burgerrechtelijke aspecten van inter-

ationale ontvoering van kinderen, het Verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie en het Verdrag inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen. Die conventies geven handen en voeten aan de fundamentele principes uit het VN-verdrag.”

WERELDWIJD RELEVANT

Het werk van de HCCH draait in essentie om het creëren van heldere internationale juridische spelregels en vergaande vereenvoudiging van formaliteiten. “En daarin zijn we soms zeer succesvol”, zegt Bernasconi. “Denk bijvoorbeeld aan het Apostille-verdrag, een van onze meest succesvolle multilaterale verdragen, dat voorziet in een eenvoudige procedure om officiële documenten zoals geboorteakten, getuigschriften, douaneformulieren of diploma’s te waarmerken (legaliseren) voor gebruik in het buitenland. Daar wordt miljoenen keren per jaar gebruik van gemaakt. We kunnen ons niet meer voorstellen wat het zou betekenen als dit verdrag er niet zou zijn en iedereen elk document zou moeten laten legaliseren door zowel de autoriteiten in het afgevend land als in het ontvangende land.”

“Het draait in het recht om de tenuitvoerlegging”

Anno 2016 zijn 79 staten en de Europese Unie lid van de HCCH. Bernasconi geeft toe dat dit een relatief bescheiden aantal is en dat er met name in Afrika, het Midden-Oosten en Centraal Azië nog veel werk te verzetten valt. Toch vindt hij dat de HCCH de claim van ‘universele organisatie’ overeind kan houden, want veel landen zijn weliswaar geen lid, maar zijn wel verdragspartij van een of meerdere conventies. “Zo bezien is ons werk wereldwijd relevant”, aldus Bernasconi. “Er is bovendien een duidelijk stijgende lijn te zien van lidstaten die zich bij een van de conventies aansluiten. Op dit moment hebben we regionale kantoren in Buenos Aires en Hong Kong. Mijn langetermijndoel is om ook in Afrika een regionale vertegenwoordiging te hebben. Hierin

zit ook de meerwaarde van onze nauwe band met de UIHJ, want die is juist goed vertegenwoordigd in Afrika en speelt daar een belangrijke rol in de ontwikkeling van rechtssystemen. Zij promoten het belang van de HCCH waar ze kunnen, terwijl wij op onze beurt het belang van het Haags Betekeningsverdrag wereldwijd promoten. Ik ervaar onze samenwerking in dat opzicht als een echte win-winsituatie.”

Zelf ziet Bernasconi het Haags Betekeningsverdrag als een van de meest succesvolle HCCH-verdragen. Hij zegt: “We hebben cijfers van een aantal leden gekregen waaruit we kunnen afleiden dat er bij hen opgeteld ruim 44.000 keer per jaar gebruik wordt gemaakt van dit verdrag. In werkelijkheid is dat wereldwijd dus nog veel vaker. En in 75% van de gevallen duurt het minder dan twee maanden om documenten op te sturen, te betekenen onder het lokale rechtssysteem en een bewijs van betekening terug te sturen. Een geweldige verbetering, want zonder het verdrag kan dit zo een jaar of langer duren. Wat niet wegneemt dat er nog ruimte is voor verdere verbetering: veel staten maken nog geen gebruik van de ‘directe lijn’ tussen deurwaarders die het Haags Betekeningsverdrag creëert in artikel 10b. Ik weet van gevallen waarin langs die route betekening in minder dan 48 uur plaats kon vinden. Zo zou het eigenlijk standaard moeten zijn.”

DIGITALISERING GEEN VIJAND

Op de vraag of een verdrag van een halve eeuw oud niet eens aan herziening toe is, zegt Bernasconi: “We hebben het verdrag zelf onlangs nog geëvalueerd en geconstateerd dat een revisie eigenlijk niet nodig

is. Het functioneert nog uitstekend. Wél is het van belang om onze instrumenten relevant te houden in een veranderende wereld. We richten onze energie dan ook vooral op een soort gebruikshandleidingen die verduidelijken hoe de bestaande instrumenten kunnen worden ingezet met gebruikmaking van moderne technologie. We kunnen daarvoor overigens deels terecht bij de EG-Betekenningsverordening, die in hoge mate is geënt op het Haags Betekeningsverdrag maar duidelijk meer nadruk legt op het inzetten van moderne communicatietechnieken. Onze boodschap is dat digitalisering geen vijand is, maar een vriend en dat je er – mits onder de juiste condities toegepast – op moet durven vertrouwen. Elektronisch betekenen is prima, zolang er een deurwaarder bij betrokken is. Video conferencing inzetten om bewijsstukken in een andere lidstaat te presenteren: idem. Veel van deze zaken zijn routine geworden in Europa en dat is voor ons het bewijs dat het werkt en dat we dit ook elders kunnen promoten.”

Bij de HCCH lopen diverse e-projecten, waaronder de e-apostille met een bijbehorend elektronisch registratiesysteem. Bernasconi noemt het i-Support project als voorbeeld, een elektronisch case management en communicatiesysteem om de grensoverschrijdende inning van onderhoudsverplichtingen te vergemakkelijken. “Het gaat allemaal stapsgewijs. Anders dan wel gedacht wordt, zijn wij een vrij kleine organisatie met nog geen dertig professionals in Den Haag en nog vier in het buitenland. Ons budget is slechts € 3,8 miljoen, wat voor een internationale organisatie zeer, zeer bescheiden is. Dat betekent dat we extreem efficiënt moeten werken. Maar het betekent ook dat je soms

Modern en vooruitstrevend

Bernasconi heeft als secretaris-generaal de leiding over het secretariaat of Permanente Bureau, dat de contacten onderhoudt en de zittingen voorbereidt (zowel plenair als die van de commissies). Via onderhandelingen worden multilaterale verdragen gesloten, die Haagse Conventies worden genoemd.

Over de KBvG zegt hij: “Nederlandse deurwaarders hebben internationaal een excellente reputatie als het gaat om efficiënte taakinving. De kwaliteit van de beroepsgroep behoort tot de wereldtop. Voor ons is dat heel goed, omdat we een sterke link hebben met tal van deurwaardersorganisaties en via de KBvG inzicht hebben in hoe je het procesrecht op een zeer moderne en vooruitstrevende manier in de praktijk vormgeeft.”

in je ambities gefrustreerd wordt, omdat je weet dat er meer kan – en eigenlijk moet – gebeuren, maar dat daarvoor de capaciteit ontbreekt.”

“Nederlandse deurwaarders behoren tot de wereldtop”

Op dit moment werkt de HCCH aan een nieuwe conventie inzake de erkenning en tenuitvoerlegging van vonnissen in handelszaken. Bernasconi benadrukt dat het internationaal privaatrecht enkel vast kan stellen onder welke voorwaarden en condities een vonnis uit land A ten uitvoer kan worden gelegd in land B, maar dat de daadwerkelijke tenuitvoerlegging zelf een zaak blijft van het nationale recht in land B. “Er valt over de tenuitvoerlegging veel te zeggen, omdat het in het recht uiteindelijk draait om de executie. Gebeurt dat niet, dan is een vonnis niet meer dan een stuk papier dat je ingelijst aan de muur kunt hangen. Dan geschiedt er geen recht”, zegt Bernasconi. “Daarom volgen we nauwgezet de stappen die de diverse staten nemen om vonnissen uit andere lidstaten ten uitvoer te leggen. Ook hier speelt de UIHJ weer een belangrijke rol door de publicatie

van internationale richtlijnen waaraan een land zou moeten voldoen om de executie van vonnissen en het beslagrecht zo efficiënt mogelijk uit te voeren. Wat mij betreft een prijzenswaardig initiatief dat complementair is aan ons werk.”

TOEKOMST

Op het verzoek vooruit te kijken op de toekomst van het internationaal privaatrecht antwoordt Bernasconi: “We moeten uiteindelijk toe naar een algemeen erkend, internationaal framework dat de voorwaarden en condities schept voor de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse vonnissen én voor rechtstreekse afwikkeling van schadeclaims uit bijvoorbeeld inbreuk op intellectueel eigendomsrecht. Met name dat laatste is een van de lastigste dossiers uit het internationaal privaatrecht en vooralsnog toekomstmuziek. We hebben dit al meerdere keren voor elkaar proberen te krijgen, maar tot nu toe helaas zonder succes. Asser droomde hier al van en feitelijk is het iets dat voor het internationaal handelsverkeer cruciaal is. Maar de verschillen in de diverse rechtssystemen zijn zodanig dat dit technisch buitengewoon moeilijk te realiseren is.” Toch zegt hij hoop te houden dat de wereldgemeenschap ook op dit front progressie blijft boeken. “Want gerechtigheid kan en mag nooit stoppen bij de grens.”

World law

Een huwelijk tussen mensen van twee verschillende nationaliteiten. Een adoptie van een kind uit een andere staat. Een conflict over een internationale business deal. Het verkrijgen van een uittreksel uit een geboorteregister in een ander land. Iemand in een andere staat voor de rechter dagen. Bewijsstukken aanleveren in een andere staat. Een vonnis betekenen in het buitenland. Richtlijnen met betrekking tot internationale bevoegdheid. Het ‘werkgebied’ van de HCCH is bijzonder breed, maar richt zich steeds op het realiseren van kaders voor juridische samenwerking tussen de relevante autoriteiten in staten, met als doel procedures te versnellen. Er zijn inmiddels 38 Haagse Conventies en protocollen, en een ‘soft law’ instrument die, hoewel deels verouderd, in veel gevallen min of meer worden beschouwd als ‘world law’. Daarnaast besteedt de HCCH veel aandacht aan zogeheten postconventie activiteiten om de juiste implementatie en operatie van de conventies te ondersteunen in de praktijk, en zoveel mogelijk een uniforme toepassing wereldwijd te bevorderen.

De buitenlandse betekening

Maritza Bernardt is gerechtsdeurwaarder bij GGN in Rotterdam en Jeroen Nijenhuis is gerechtsdeurwaarder bij Janssen & Janssen in Amersfoort. Voor *de Gerechtsdeurwaarder* buigen zij zich over grensoverschrijdende betekeningen.

Door mw. mr. M. Bernardt en J. Nijenhuis

Grensoverschrijdende betekening is in deze tijd onderdeel van de dagelijkse praktijk. Specialistische kennis is wel vereist. Zo is in de praktijk lang niet altijd eenvoudig vast te stellen welke regels gehanteerd moeten worden bij de betekening aan de geadresseerde die geen woonplaats heeft in Nederland. De Belgische Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders¹ heeft in september 2014 een lijst gepubliceerd² met de van toepassing zijnde wetten en verdragen met betrekking tot vrijwel alle landen ter wereld. Deze lijst heeft als basis gediend voor een landenlijst voor Nederland die in dit artikel is opgenomen.³

In dit artikel is ook aandacht voor recente jurisprudentie die van belang is voor grensoverschrijdende betekening. Maar we beginnen met een schematische weergave van de stappen die achtereenvolgens doorlopen moeten worden.

STAPPENPLAN

Het doorlopen van onderstaand stappenplan draagt bij aan een effectief gebruik van de landenlijst. De landenlijst is van toepassing op burgerlijke of handelszaken. Voor het antwoord op de vraag waar de stukken naartoe gezonden dienen te worden in het kader van een juiste betekening, is van belang te weten of de betekening plaatsvindt binnen of buiten de EU. De landenlijst verwijst naar het relevante verdrag.

• Betekening binnen de EU

- o Verordening (EG) nr. 1393/2007⁴ (13 november 2007)
 - Ga naar de Europese Justitiële Atlas voor burgerlijke zaken http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_nl.htm en zoek de ontvangende instantie via [Betekening en kennisgeving van stukken (Verordening 1393/2007)].⁵

• Betekening buiten de EU

- o Haags Betekeningsverdrag (Den Haag 15 november 1965)
 - Ga naar de site HCCH <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions> en vervolgens naar Convention 14. Zoek onder [status table] naar het land, dat 'member' is of 'non-member'. Vervolgens kunt u de juiste autoriteit vinden onder [Auth].
- o Verdrag betreffende de burgerlijke rechtsvordering (Verdrag van Den Haag 1 maart 1954)⁶
 - Ga naar de site HCCH <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions> en vervolgens naar Convention 2. Zoek onder [status table] naar het land, dat 'member' is of 'non-member'. Vervolgens kunt u de juiste autoriteit vinden onder [Auth].
- o Verdrag betreffende de burgerlijke rechtsvordering (Verdrag van Den Haag 17 juli 1905)⁷
- o Geen verdrag van toepassing?
 - Dan staat artikel 55 lid 1 Rv in de landenlijst genoemd. In dat geval dient gehandeld te worden overeenkomstig dit artikel.

Landenlijst ⁸		
Land	Wets- of verdragsbepaling	Commentaar
Afghanistan	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Albanië	Haags Betekeningverdrag 1965	Member
Algerije	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Amerikaanse Maagdeneilanden, Antigua en Barbuda		Non-member
Andorra	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Angola	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Anguilla	Haags Betekeningverdrag 1965	Brits LGO ⁹
Antigua	Haags Betekeningverdrag 1965	Non-member
Argentinië	Haags Betekeningverdrag 1965	Member
Armenië	Haags Betekeningverdrag 1965	Member
Aruba	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Australië	Haags Betekeningverdrag 1965	Member
Azerbeidzjan	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Azoren	Verordening (EG) nr. 1393/2007	UPR ¹⁰ Portugal
Bahama's	Haags Betekeningverdrag 1965	Non-member
Bahrein	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Bangladesh	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Barbados	Haags Betekeningverdrag 1965	Non-member
Barbuda	Haags Betekeningverdrag 1965	Non-member
België	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Belize	Haags Betekeningverdrag 1965	Non-member
Benin	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Bermuda	Haags Betekeningverdrag 1965	Brits LGO
Bhutan	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Bolivia	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Bonaire	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Bosnië en Herzegovina	Haags Betekeningverdrag 1965	Member
Botswana	Haags Betekeningverdrag 1965	Non-member
Brits Antarctica	Haags Betekeningverdrag 1965	Brits LGO
Brits territorium in de Indische Oceaan	Haags Betekeningverdrag 1965	Brits LGO
Brazilië	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Britse Maagdeneilanden	Haags Betekeningverdrag 1965	Brits LGO
Brunei	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Bulgarije	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Burkina Faso	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Burundi	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Cambodja	Artikel 55 lid 1 Rv	•

Canada	Haags Betekeningverdrag 1965	Member
Canarische eilanden	Verordening (EG) nr. 1393/2007	UPR Spanje
Caymaneilanden	Haags Betekeningverdrag 1965	Brits LGO
Centraal Afrikaanse Republiek	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Ceuta	Verordening (EG) nr. 1393/2007	UPR Spanje
Chili	Artikel 55 lid 1 Rv	•
China	Haags Betekeningverdrag 1965	Ook Hongkong en Macao member
Clipperton Island	Haags Betekeningverdrag 1965	Frans LGO
Colombia	Haags Betekeningverdrag 1965	Non-member
Comoren	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Congo-Brazzaville	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Congo-Kinshasa	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Cook Eilanden	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Costa Rica	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Cuba	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Curaçao	Artikel 55 lid 1 Rv	
Cyprus	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Denemarken	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Djibouti	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Dominica	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Dominicaanse Republiek	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Duitsland	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Ecuador	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Egypte	Haags Betekeningverdrag 1965	Member
El Salvador	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Engeland	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Equatoriaal-Guinea	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Eritrea	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Estland	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Ethiopië	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Faerøer Eilanden	Verdrag van den Haag van 1905	
Falklandeilanden	Haags Betekeningverdrag 1965	Brits LGO
Fiji	Artikel 55 lid 1 Rv	
Filipijnen	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Finland	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Frankrijk	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Frans Polynesië	Haags Betekeningverdrag 1965	Frans LGO
Frans zuidelijke en Antarctische gebieden	Haags Betekeningverdrag 1965	Frans LGO
Gabon	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Gambia	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Georgië	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Ghana	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Gibraltar	Verordening (EG) nr. 1393/2007	UPR Verenigd Koninkrijk

Grenada	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Griekenland	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Groenland	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Guadeloupe	Verordening (EG) nr. 1393/2007	UPR Frankrijk
Guam	•	VS
Guatemala	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Guernsey	Haags Betekenningsverdrag 1965	
Guinee	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Guinee-Bissau	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Guyana	Verordening (EG) nr. 1393/2007	UPR Frankrijk
Haiti	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Honduras	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Hongarije	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Hongkong	Haags Betekenningsverdrag 1965	Member
Ierland	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
IJsland	Haags Betekenningsverdrag 1965	Member
India	Haags Betekenningsverdrag 1965	Member
Indonesië	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Irak	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Iran	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Israël	Haags Betekenningsverdrag 1965	Member
Italië	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Ivoorkust	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Jamaica	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Japan	Haags Betekenningsverdrag 1965	Member
Jemen	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Jersey	Haags Betekenningsverdrag 1965	
Jordanië	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Kaaimaneilanden	Haags Betekenningsverdrag 1965	Brits LGO
Kaapverdië	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Kameroen	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Kazachstan	Haags Betekenningsverdrag 1965	Non-member
Kenia	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Kirgizië	Verdrag van Den Haag 1 maart 1954	Non-member
Kiribati	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Koeweit	Haags Betekenningsverdrag 1965	Non-member
Kosovo	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Kroatië	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Laos	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Lesotho	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Letland	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Libanon	Verdrag van Den Haag 1 maart 1954	Non-member
Liberia	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Libië	Artikel 55 lid 1 Rv	•

Liechtenstein	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Litouwen	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Luxemburg	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Macau	Haags Betekenningsverdrag 1965	
Macedonië	Haags Betekenningsverdrag 1965	Member
Madagaskar	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Madeira	Verordening (EG) nr. 1393/2007	UPR Portugal
Malawi	Haags Betekenningsverdrag 1965	Non-member
Maldiven	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Maleisië	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Mali	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Malta	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Man	Haags Betekenningsverdrag 1965	
Marokko	Haags Betekenningsverdrag 1965	Member
Marshalleilanden	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Martinique	Verordening (EG) nr. 1393/2007	UPR Frankrijk
Mauritanië	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Mayotte		
Verordening (EG) nr. 1393/2007	UPR Frankrijk m.i.v. 1/1/2014	
Mellila	Verordening (EG) nr. 1393/2007	UPR Spanje
Mexico	Haags Betekenningsverdrag 1965	Member
Micronesië	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Moldavië	Haags Betekenningsverdrag 1965	Non-member
Monaco	Haags Betekenningsverdrag 1965	Member
Mongolië	Verdrag van Den Haag 1 maart 1954	Non-member
Montenegro	Haags Betekenningsverdrag 1965	Member
Montserrat	Haags Betekenningsverdrag 1965	Brits LGO
Mozambique	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Myanmar	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Namibië	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Nauru	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Nepal	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Nicaragua	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Nieuw Caledonië	Haags Betekenningsverdrag 1965	Frans LGO
Nieuw-Zeeland	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Niger	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Niue	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Noord-Ierland	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Noord-Korea	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Noordelijke Marianen	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Noorwegen	Haags Betekenningsverdrag 1965	Member
Oeganda	Artikel 55 lid 1 Rv	•

Oekraïne	Haags Betekingsverdrag 1965	Member
Oezbekistan	Verdrag van Den Haag 1 maart 1954	Non-member
Oman	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Oostenrijk	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Oost-Timor	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Pakistan	Haags Betekingsverdrag 1965	Non-member
Palau	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Panama	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Papoea Nieuw Guinea	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Paraguay	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Peru	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Pitcairn eilanden	Haags Betekingsverdrag 1965	Brits LGO
Polen	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Portugal	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Puerto Rico	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Qatar	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Reunion	Verordening (EG) nr. 1393/2007	UPR Frankrijk
Roemenië	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Rusland	Haags Betekingsverdrag 1965	Member
Rwanda	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Saba	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Saint Kitts en Nevis	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Saint Lucia	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Saint Pierre en Miquelon	Haags Betekingsverdrag 1965	Frans LGO
Saint Vincent en de Grenadines	Haags Betekingsverdrag 1965	Non-member
Salomonseilanden	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Samoa	Artikel 55 lid 1 Rv	•
San Marino	Haags Betekingsverdrag 1965	Non-member
São Tomé en Príncipe	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Saoedi-Arabië	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Schotland	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Senegal	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Servië	Haags Betekingsverdrag 1965	Member
Seychellen	Haags Betekingsverdrag 1965	Non-member
Sierra Leone	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Singapore	Artikel 55 lid 1 Rv	•
St Eustacius	Artikel 55 lid 1 Rv	•
St Helena, Acension, Tristan da Cunha	Haags Betekingsverdrag 1965	Brits LGO
Sint Maarten	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Slovenië	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Slowakije	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Soedan	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Somalië	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Spanje	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Sri Lanka	Haags Betekingsverdrag 1965	Member

Suriname	Verdrag van Den Haag 1 maart 1954	Member
Swaziland	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Syrië	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Tadzjikistan	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Taiwan	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Tanzania	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Thailand	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Togo	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Tonga	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Trinidad en Tobago	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Tsjaad	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Tsjechië	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Tunesië	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Turkije	Haags Betekingsverdrag 1965	Member
Turkmenistan	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Turks en Vaicoseilanden	Haags Betekingsverdrag 1965	Brits LGO
Tuvalu	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Uruguay	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Vanuatu	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Vaticaanstad	Verdrag van Den Haag 1 maart 1954	Non-member
Venezuela	Haags Betekingsverdrag 1965	Member
Verenigd Koninkrijk	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Verenigde Arabische Emiraten	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Verenigde Staten	Haags Betekingsverdrag 1965	Member
Vietnam	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Wallis en Futuna	Haags Betekingsverdrag 1965	Frans LGO
Wales	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Wit-Rusland	Haags Betekingsverdrag 1965	Member
IJsland	Haags Betekingsverdrag 1965	M.i.v. 1/9/2009
Yemen	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Zambia	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Zimbabwe	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Zuid-Afrika	Artikel 55 lid 1 Rv	•
Zuid Georgia en Zuid Sandwicheilanden	Haags Betekingsverdrag 1965	Brits LGO
Zuid-Korea	Haags Betekingsverdrag 1965	Member
Zuidelijke Sandwicheilanden	Haags Betekingsverdrag 1965	Brits LGO
Zweden	Verordening (EG) nr. 1393/2007	o
Zwitserland	Haags Betekingsverdrag 1965	Member

JURISPRUDENTIE

In 2015 wees het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU) een drietal, voor de praktijk belangrijke arresten in het kader van grensoverschrijdende betekening. Deze arresten hebben het weige-

ringsformulier, het buitengerechtig stuk en de reikwijdte van de Verordening tot onderwerp.

Weigeringsformulier

De Verordening (EG) nr. 1393/2007 bevat een aantal modelformulieren, waaronder het formulier houdende de mededeling aan de geadresseerde inzake zijn recht om de ontvangst van een stuk te weigeren, het zogenaamde weigeringsformulier. Op 16 september 2015¹¹ bepaalde het HvJ EU dat:

“Wanneer de ontvangende instantie een stuk betekent of doet betekenen aan dan wel ter kennis brengt of ter kennis doet brengen van degene voor wie het is bestemd, is zij bijgevolg in alle gevallen verplicht om bij dat stuk het in bijlage II bij Verordening nr. 1393/2007 opgenomen modelformulier te voegen, waarin die persoon wordt meegedeeld dat hij het recht heeft te weigeren dat stuk in ontvangst te nemen.”

Dit arrest is voor de gerechtsdeurwaarderspraktijk van groot belang. Het is een breuk met de handelwijze tot nu toe om het weigeringsformulier alleen op te nemen als het stuk niet gesteld was in een taal die degene voor wie het stuk bestemd was, begreep of niet gesteld was in de officiële taal (of talen) van de plaats van betekening of kennisgeving. Sinds deze uitspraak dient bij ieder stuk dat betekend wordt onder deze Verordening het weigeringsformulier opgenomen te worden.

Buitengerechtig stuk

Op 11 november 2015¹² wees het HvJ EU een arrest dat betrekking heeft op onder meer de betekenis van het begrip ‘buitengerechtig stuk’. Eerder had het HvJ EU zich al eens uitgelaten over dit onderwerp en bepaald dat het begrip buitengerechtig stuk zich niet slechts beperkt tot handelingen in het kader van een rechtelijke procedure, maar ook door een notaris opgestelde documenten kan omvatten. Het arrest uit 2015 is van belang omdat de betekenis van het begrip nog verder verruimd wordt en de ruime betekenis van het begrip ‘buitengerechtig stuk’ wordt benadrukt:

“Artikel 16 van Verordening nr. 1393/2007 moet aldus worden uitgelegd dat het begrip “buitengerechtig stuk” in de zin van artikel 16 niet alleen stukken omvat die zijn opgesteld of gewaarmerkt door een overheidsinstantie of een deurwaarder, maar ook onderhandse akten waarvan de formele verzending aan de in het buitenland verblijvende geadresseerde noodzakelijk is voor het uitoefenen, het aantonen of het behouden van een recht of een aanspraak in burgerlijke of handelszaken.”

Reikwijdte Verordening (EG) nr. 1393/2007

Ten slotte heeft het HvJ EU op 11 juni 2015¹⁴ een arrest gewezen waarin wordt uitgelegd hoe artikel 1 lid 1 van de Verordening (EG) nr. 1393/2007 moet worden uitgelegd:

“Rechtsvorderingen als die welke in het hoofdgeding aan de orde zijn, die door particuliere houders van staatsobligaties zijn ingesteld tegen de uitgevende staat en strekken tot verkrijging van een vergoeding wegens het niet eerbiedigen van bezits- en eigendomsrechten, tot nakoming van de vervallen oorspronkelijke obligaties, en tot verkrijging van een schadevergoeding, vallen binnen de werkingssfeer van deze verordening, voor zover niet blijkt dat zij duidelijk geen burgerlijke of handelszaken zijn.”

Deze beslissing is van belang omdat naast het niet-betekenen, doordat niet aan de vormvoorschriften van Verordening (EG) nr. 1393/2007 is voldaan, het verzoek tot betekening of kennisgeving ook teruggestuurd kan worden, als het verzoek duidelijk niet valt binnen de werkingssfeer van deze verordening.

TOT SLOT

Met dit artikel, waaronder het stappenplan, de landenlijst en de aandacht voor enkele relevante juridische uitspraken, hopen wij een bijdrage te hebben kunnen leveren aan de dagelijkse – maar toch specialistische praktijk van de grensoverschrijdende betekening.

Noten

- 1 De website van de Belgische Kamer: www.gerechtsdeurwaarders.be/.
- 2 NKGB-CNHB, *Quid iuris*, Tijdschrift van de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders, september 2014.
- 3 De landenlijst met de duiding van de te nemen stappen is ook terug te vinden op de website van de KBvG.
- 4 Ook wel aangeduid als EG-Betekenningsverordening.
- 5 Op termijn zal de website https://e-justice.europa.eu/content_european_judicial_atlas_in_civil_matters-321-nl.do voorzien in alle informatie omtrent deze betekeningen. Op moment van schrijven kent deze website nog geen overzicht van ontvangende instanties en wordt verwezen naar de Europese Justitiële Atlas.
- 6 Het Verdrag van 1905 is tussen partijen vervangen door het Verdrag betreffende de burgerlijke rechtsvordering van 1 maart 1954. Aangezien Estland geen partij is bij het Verdrag van 1954 en het Verdrag van 1954 door Denemarken niet is uitgebreid tot de Faeröer, is het Verdrag van 1905 in de verhouding tussen Estland en de Faeröer en de overige partijen nog altijd van kracht.
- 7 Voor zover het Verdrag van 1905 tussen partijen niet is vervangen door het Verdrag van 1954, zijn de artikelen 1 t/m 7 van beide Verdragen tussen partijen vervangen door het Verdrag inzake de betekening en de kennisgeving in het buitenland van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke en in handelszaken van 15 november 1965. Het Verdrag van 1965 geldt evenmin voor de Faeröer. Het Verdrag van 1965 geldt in de verhouding tussen Estland en de overige partijen, met uitzondering van Oostenrijk, aangezien Oostenrijk geen partij is bij het Verdrag van 1965.
- 8 Deze lijst is opgesteld door mw. mr. M. Bernardt en J. Nijenhuis in 2015, versie 4 en voor het laatst geactualiseerd in januari 2016. De lijst is een momentopname. Aan de lijst, danwel de inhoud van de lijst kunnen geen rechten worden ontleend.
- 9 LGO staat voor Landen en gebieden overzee.
- 10 UPB staat voor Ultraperifere regio.
- 11 HvJ EU 16 september 2015, C-519/13 (*Alpha Bank Cyprus*), ECLI:EU:C:2015:603.
- 12 HvJ EU 11 november 2015, C-223/14 (*Tecom Mican and Arias Domínguez*), ECLI:EU:C:2015:744.
- 13 HvJ EG 25 juni 2009, C-14/08 (*Roda Golf & Beach Resort*), ECLI:EU:C:2009:395, r.o. 56-59.
- 14 HvJ EU 11 juni 2015, 226/13, C-245/13, C-247/13 en C-578/13 (*Fahnenbrock e.a.*), ECLI:EU:C:2015:383.

Erkenning en miskening

Recent werd mijn aandacht gevestigd op een uiterst lezenswaardig boekje, getiteld *De deurwaarder. Zijn ontstaan, zijn bestaan*, dat in 1939 van de hand van Th. Korporaal verscheen. Korporaal licht in de inleiding zijn drijfveer toe en verwijst naar het bekende werk van Ferdinand Bordewijk uit 1938 met de even zo bekende personage deurwaarder Dreverhaven. Hij verzucht dat:

“[...] omtrent het leven en streven van den Rotterdamschen deurwaarder Arend Barend Dreverhaven bepaaldelijk in de uitoefening van zijn ambt een veelal zóó onjuiste voorstelling (wordt) gegeven, dat het niet helpt het publiek bij te brengen dat deze deurwaarder niet bestaan heeft, dus wat hij deed niet geschiedde. Want dat publiek, dat met een ontstellende graagte op dit boek is aangevallen, zal daden, die de niet bestaande Dreverhaven niet heeft bedreven, wel een of meer andere zelfs niet-Rotterdamsche deurwaarders in de schoenen schuiven, omdat ze nu eenmaal in dat boek staan. En al geschiedt dit niet, ook door dit boek is aan ons ambt weer een duw gegeven, dien het niet noodig had en die ook niet noodig was, ook omdat het met onjuiste middelen geschiedde.

En daarom kwam het mij voor, dat het tijd werd, dat het publiek eens wat meer over den deurwaarder en diens werk te weten kwam.

Niet, dat hij bijna dertig procent van zijn werk geheel kosteloos moet doen, niet dat hij op de overige zeventig procent bij elke nieuwe wet op zijn terrein wordt beknot, niet dat hij op 70-jarigen leeftijd zonder eenige uitkeering en zonder meer wordt ontslagen uit de verdienste dat hij dien hoogen leeftijd bereikte, maar enkel en alleen om eens in het licht te stellen hoe de deurwaarder leeft en streeft, en hoe anders hij is dan het publiek hem uitscheldt, het tooneel hem achter het voetlicht brengt, de pers hem schildert en de literatuur hem verminkt. Zoodat ik mijn lezing, op Donderdag 14 Juni 1934 voor de afdeling Rotterdam van den Bond van Procureurs- en Deurwaardersklerken te Rotterdam gehouden, in den handel breng [...]”¹

Hoe mooi zou het zijn als wij met een zweem van nostalgie en een glimlach om de lippen op deze geschiedenis konden terugblikken. Alsof de tijd alle wonden heelt. Maar nee, de dappere poging van Korporaal ten spijt constateerde het toenmalige Tweede Kamerlid Gerrit Holdijk (SGP) bij gelegenheid van de behandeling van de Gerechtsdeurwaarderswet in 2000 het volgende:

“Voorzitter! Nog altijd hebben deurwaarders met een negatief imago te maken. Ze worden gezien als meedogenloze uitvoerders van gerechtelijke vonnissen, verantwoordelijk voor het afsluiten van licht en gas en voor huisuitzettingen. Het beeld van deurwaarder Dreverhaven uit Bordewijks roman “Karakter” van 1937 blijft de beroepsgroep achtervolgen.”²

En Holdijk vervolgde:

“Er is echter veel ten goede veranderd. Binnen de tijdsspanne van een eeuw heeft de deurwaarder zich ontwikkeld van een ondergeschikte, slecht opgeleide ambtsdrager tot een goed opgeleide professioneel. Belangrijke impulsen voor deze ontwikkeling – dat mag wel opgemerkt worden – zijn uitgegaan van de beroepsgroep zelf.”³

Ik durf u op te biechten dat mijn persoonlijke politieke voorkeur niet naar de SGP uitgaat, hetgeen niet afdoet aan mijn bewondering voor Holdijk en zijn indrukwekkende staat van dienst in zowel de Eerste als de Tweede Kamer. Helaas is hij enige maanden geleden overleden.

De waardering van Holdijk uit 2000 doet mij nog steeds goed, hoe ergerlijk de negatieve berichtgeving over de beroepsgroep ook is en hoe moeizaam onze strijd de beeldvorming te nuanceren.

In januari van dit jaar sprak de Tweede Kamer opnieuw over gerechtsdeurwaarders, nu bij gelegenheid van de herziening van de Gerechtsdeurwaarderswet én het onzalige wetsvoorstel Doorberekening kosten toezicht en tuchtrecht juridische beroepen. Wederom werd waardering voor de vervulling van onze taak in het rechtsbestel uitgesproken, door zowel de volksvertegenwoordigers als de minister: “(...) deurwaarders winnen misschien niet de populariteitsprijs, maar zonder hun inzet zouden rechterlijke vonnissen krachteloos worden en zou eigenrichting in de hand worden gewerkt. Deurwaarders zijn de handen en voeten van de rechtsstaat.”⁴

Desondanks vond een Kamermeerderheid het kennelijk een goed idee die handen en voeten van de rechtsstaat te belonen met een

financiële belasting van miljoenen euro's. De rechtsstatelijkheid van het ambt wordt voor enkele zilverlingen verloochent, waarbij de gebezigde argumentatie op z'n zachtst gezegd de wenkbrauwen doet fronsen. Wat te denken van de volgende opmerking van de minister: "We moeten (...) ook nog vaststellen dat de meeste mensen nooit met deurwaarders te maken krijgen of deurwaarders inschakelen. De vraag rijst dan waarom de mensen zouden moeten meebetalen aan de kosten van het toezicht en het tuchtrecht."⁵

Dat opent perspectieven voor de belastingbetaler. Immers, ik voer als burger nooit oorlog met een vreemde mogendheid, dus waarom zou ik meebetalen aan ons leger? Ik verkeer – gelukkig – in goede gezondheid, dus waarom zou ik moeten meebetalen aan onze gezondheidszorg? En de meeste mensen plegen geen misdrijven, dus waarom zou men dan moeten meebetalen aan strafrechtspraak? Zo zijn er nog vele voorbeelden te bedenken. Kortom, de minister gebruikt een drogredenering om een bezuiniging van ettelijke miljoenen te legitimeren. Daar helpt geen beeldvorming tegen en daar kan geen compliment tegen op.

Onze hoop is gevestigd op de senatoren, met de hoop dat zij het niet laten bij de beschouwing dat deurwaarders de handen en voeten van de rechtsstaat zijn, maar daaraan het enig juiste en rechtvaardige gevolg verbinden, namelijk dat deurwaarders niet aan het eigen toezicht en tuchtrecht hoeven mee te betalen.

Wilbert van de Donk
Voorzitter

Noten

- 1 Th. Korporaal, *De deurwaarder. Zijn ontstaan, zijn bestaan*, Assen: Van Gorcum & Comp. N.V. Uitgevers 1939, p. 6 en 7.
- 2 *Kamerstukken I 2000/01, 22 775*, 17.
- 3 *Kamerstukken I 2000/01, 22 775*, 17.
- 4 *Kamerstukken II 2015/16, 34 047/34 145*, p. 14 (Verslag II).
- 5 *Kamerstukken II 2015/16, 34 047/34 145*, p. 18 (Verslag II).

PERSONALIA

2015-2016

Beëdigd

In het vorige nummer was de plaats van vestiging van de heer Zuurman niet juist vermeld. Zijn plaats van vestiging is 's-Hertogenbosch in plaats van Helmond. Onze excuses hiervoor.

De heer ing. J. Zuurman	's-Hertogenbosch	6-10-2015
De heer C. Kuyt	Lisse	10-12-2015
De heer H. Makkinga	Ommen	11-12-2015
Mevrouw M.C.T. Geene	Emmen	15-12-2015
Mevrouw M. Knobbe	Weert	20-01-2016

Waarnemingen

Waargenomen	Waarnemer	Plaats	Van	Tot
R.P.A.J. ter Horst	I.C.S. Feringa	Utrecht	01-07-2015	01-07-2016
E.G.J. Jorritsma	Mw. J. van der Lubbe-Luhrs	Amsterdam	01-06-2015	01-05-2016
J.H.L. Sinkiewicz	Mw. J.W.W.M. Boers	Maastricht	23-01-2015	23-07-2016
R. Wijburg	mr. R.R. Bouwman	Purmerend	01-04-2015	01-04-2016
C.H.J. Wijers	W.R. Jongejan	Haarlem	25-03-2015	25-03-2016
J. Pranger	T.A.H. Geene	Assen	04-01-2016	04-07-2016
J.C. Huyer	G.H.H. Groen	Zaandam	15-01-2016	15-03-2016
M. de Niet	P.W.J. van Hest	Tiel	01-03-2016	01-09-2016
Mw. W. van Unen	L. Grul	Tiel	01-03-2016	01-09-2016

Nieuwe leden

Mw. J. den Drijver	Den Haag	01-11-2015
De heer J.E. Hardeman	Apeldoorn	01-11-2015
De heer P.A.R. van Dijk	Rotterdam	01-11-2015
E. van der Meij	Alkmaar	01-01-2016
S.A. Ruijs	Rotterdam	01-01-2016
P.J. Bierkens	Breda	11-01-2016
C.A. Post	Hilversum	05-02-2016

Gedefungeerd

J. Haringa	Menterwolde	1-12-2015
J.C. van Houwelingen	Vlaardingen	1-12-2015
A.C. Hardy	Leiden	15-12-2015
R.A.C. van Vliet	Leiden	15-12-2015
A.J.J. Vanhommerig	Enschede	31-12-2015
J.B. Gelderblom	Hilversum	15-12-2015
A. Koole	Den Haag	1-1-2016
C.Th. Snijder	Beverwijk	15-02-2016
H.J.A.M. van de Waardt	's-Hertogenbosch	15-02-2016
M.P.J. Buys	Goes	15-02-2016

Wijziging vestigingsplaats

M. van Lingen	Was Rotterdam	Is Leiden	m.i.v. 01-10-2015
Mr. K.M. Brontsema	Assen	Zwolle	01-12-2015

Deurwaarder voor de klas

In Nederland heeft 22% van de lager en middelbaar opgeleiden tussen de 18 en 34 jaar betaalproblemen, zo blijkt uit onderzoek van het Nibud. Toch is er relatief weinig aandacht voor de schuldenproblematiek van jongeren, zegt de Amsterdamse kandidaat-gerechtsdeurwaarder Erik Mulder. Net als vorig jaar verzorgt hij daarom in maart een aantal gastlessen op mbo-opleidingen in het kader van het project Budget Challenge Workshop. “Het is goed dat we als deurwaarders laten zien dat we óók bezig zijn met het voorkomen van problemen.”

Toen Erik Mulder begin 2015 het bericht las dat de KBvG op zoek was naar gastdocenten hoefde hij niet lang na te denken. “Ik loop al bijna 18 jaar rond in de deurwaardersbranche, waarvan de laatste vier jaar als toegevoegd kandidaat-gerechtsdeurwaarder in Amsterdam. Het leek me heel leuk om die praktijkervaring te gebruiken om jonge mensen met schulden inzicht te geven in hoe ze daar het beste mee om kunnen gaan en ze handvatten aan te reiken om goed met geld om te gaan.”

“Je kop in het zand steken, werkt meestal averechts”

Mulder is inmiddels uitgegroeid tot een officieuze ambassadeur van het project Budget Challenge Workshop, oorspronkelijk een initiatief van de Stichting Weet Wat Je Besteedt maar inmiddels geadopteerd door de NVVK, de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet. Ook de KBvG en Nederland ICT, de branchevereniging van telecombedrijven, hebben zich verbonden aan de Budget Challenge Workshop. Zij vragen hun leden zich in te zetten als gastdocent. Mulder: “Vorig jaar werd ik meteen gevraagd of ik op een mbo in Utrecht de kick-off wilde verzorgen tijdens de Week van het Geld. Met een filmploeg, de pers en de bekende rapper Jebroer aanwezig in de klas. Dat was wel even spannend. Daarna heb ik nog een aantal gastlessen verzorgd en heb ik de smaak echt te pakken gekregen. Inmiddels heb ik voor de NVVK een trainersfilm opgenomen, waarin ik het hele lesprogramma stapsgewijs toelicht en ook tips geef. Die film wordt nu naar nieuwe gastdocenten toegestuurd samen met een lesbrieven. Je kunt je dus prima thuis of op kantoor voorbereiden.”

KOP IN HET ZAND

De Budget Challenge Workshop bestaat uit meerdere onderdelen vertelt Mulder. “Na een introductie start de les met een film over jongeren met uiteenlopende schulden. Daarover praat ik vervolgens in de klas na: wat zijn de oorzaken van deze

schulden? En wat zijn de gevolgen ervan? De film toont bijvoorbeeld een jongen die niet meer met vrienden kan afspreken omdat hij een vriend nog geld schuldig is. Hij durft op een zeker moment zijn telefoon niet meer op te nemen en komt in een isolement. Maar ook zaken als teruglopende schoolprestaties en concentratieverlies komen aan de orde.”

Zijn oorzaken en gevolgen eenmaal besproken, dan stelt Mulder de oplossing centraal: onderken dat je een probleem hebt en zoek hulp. “Veel jongeren steken hun kop in het zand. Heel begrijpelijk, maar ik probeer ze uit te leggen dat dat niets oplevert en meestal averechts werkt. Het helpt als je ze een beetje uitdaagt. Zegt zo’n gozer: ‘Ik woon toch nog bij mijn ouders, jullie kunnen me niks maken.’ Dan leg ik uit dat een vonnis 20 jaar geldig blijft. En of hij nog 20 jaar bij z’n ouders wil blijven wonen. En wat zijn plan is als hij straks een leuk meisje tegenkomt – of die dan ook bij zijn ouders komt wonen. Je moet een beetje meeveren, maar ook durven confronteren.”

Wat ook helpt, zegt Mulder, is om wat van jezelf te laten zien. “Dan vraag ik bijvoorbeeld: is een schuld altijd een probleem? Om dan uit te leggen dat ik als deurwaarder ook schulden heb. Dat ik nieuwe schoenen heb gekocht met mijn creditcard en dat ik elke maand mijn hypotheek moet betalen. Alleen: dat ik dat niet als een probleem ervaar. Dat schulden pas een probleem zijn als je ze niet kunt aflossen.”

“Schulden zijn pas een probleem als je ze niet kunt aflossen”

LUISTEREN ZONDER OORDEEL

In het tweede deel van de les gaan studenten zelf met een kasboek aan de slag. Hoeveel komt er binnen en waar geven ze het geld aan uit. “Er zijn studenten die nooit eten meenemen van huis en elke dag hun lunch op school kopen. Dat loopt al snel op tot € 100 per maand. Wil je daar niet liever iets anders voor kopen? Of kom je om die reden elke maand geld tekort? Het zijn vaak eenvoudige dingen, maar ik

merk dat die vanuit huis vaak niet worden meegegeven. Zeker jongeren die opgroeien in armoede worden al op relatief jonge leeftijd financieel aan hun lot overgelaten en moeten veel zelf betalen.”

Niet met het vingertje wijzen, maar luisteren zonder oordeel en vervolgens uitleggen wat de mogelijkheden zijn: Mulder scoort ermee bij veel jongeren. “Geregeld komen er studenten na de les naar me toe die zeggen: ‘Ik heb een probleem’. Laatst nog was er een jongen die niet meer in zijn team mocht voetballen, omdat hij zelf de contributie moest betalen en dat niet had gedaan. Toen heb ik samen met hem een mailtje gemaakt voor de penningmeester, een betalingsregeling voorgesteld en met hem afgesproken dat hij zaterdag alvast € 25 zou brengen. Stond hij zondag toch mooi weer op het veld.”

Nu een nieuwe reeks Budget Challenge Workshops voor de deur staat, hoopt Mulder dat voldoende collega-deurwaarders zich als gastdocent zullen aanmelden. Hij zegt: “Vorig jaar bleek het met name buiten de Randstad lastig om voldoende gastdocenten te vinden en hebben we ook scholen moeten teleurstellen. Ik heb de KBvG al voorgesteld om PE-punten aan het gastdocentschap te verbinden, maar dat verzoek is tot nu toe niet gehonoreerd. Toch denk ik dat het goed is dat we als deurwaarders laten zien dat we óók bezig zijn met het voorkomen van schulden. De algemene perceptie is dat wij er belang bij hebben als mensen schulden hebben, maar dat is onzin. Ik benadruk tijdens de lessen

Feiten

- 1 op de 5 mbo studenten geeft aan dat het financieel niet goed of zelfs slecht gaat
- Bij uitwonende studenten is dit zelfs 1 op de 4
- 63% van de mbo-studenten komt wel eens geld tekort
- Gemiddeld lenen Mbo-studenten € 1265
- 1 op de 10 leent zelfs € 3500 of meer

(Bron: Nibud)

Twee workshops

Project Budget Challenge bestaat uit twee workshops. De Budget Challenge Workshop wordt gegeven van 1 maart tot en met 31 maart 2016. De vervolgles, de Phone Challenge Workshop, is gericht op het beheersen van telefoonkosten en wordt gegeven van 1 tot en met 29 april 2016.

altijd dat het ons gaat om de oplossing en dat we zaken als ontruimingen en beslagen juist proberen te voorkomen.”

WEINIG KENNIS

Op de vraag wat hij er zelf van opsteekt, zegt Mulder: “Het heeft mij als persoon verrijkt. Door voor zo’n groep te staan en je ervaringen te delen, merk je pas echt hoe jongeren over bepaalde zaken denken.

Het verbaasde me dat schulden eigenlijk ‘normaal’ worden gevonden, zo van ‘iedereen heeft toch schulden?’ Je merkt dat er weinig tot geen kennis is. Niet over hoe je schulden kunt voorkomen en al helemaal niet over hoe je schulden oplost. Jongeren vinden het moeilijk om dingen bespreekbaar te maken en ik denk dat we ze daarmee moeten helpen.”

“Jongeren vinden het moeilijk om over hun financiën te spreken”

Mulder is kritisch over de opstelling van de overheid zelf. “Veel jongeren rijden brommer omdat ze te ver van school wonen. Je hoort veel verhalen over te hard rijden, de brommer opvoeren of in het ergste geval niet verzekeren. Dat levert allemaal forse boetes op en in alle gevallen is het niet mogelijk om een betalingsregeling te treffen. Het is voor veel jongeren geen haalbare kaart om het hele bedrag binnen twee weken te betalen. Pas als de deurwaarder aan de deur staat, kan er iets geregeld worden met de overheid, maar dan is de boete inmiddels wel drie keer zo hoog. Het zou beter zijn als men wat coulanter zou zijn aan het begin van het traject; dat zou veel ellende voorkomen.”

Ordeproblemen heeft Mulder nog nooit gehad. Hij lacht: “De meeste stoere jongens liggen eerst vaak dwars maar gaandeweg krijg je er toch wel wat op. Elke deurwaarder kent zoveel praktijkgevallen, dat leidt als vanzelf tot interactie. Ik zie ze geregeld denken: ‘Wow, ik wist niet dat een deurwaarder dit ook allemaal deed!’”

Een beslag roerend op afstand

Maritza Bernardt is gerechtsdeurwaarder bij GGN in Rotterdam. Dit keer duikt zij in het beslag op roerende zaken op afstand en toont zij aan dat de gerechtsdeurwaarder die beslag op roerende zaken wil leggen, zich niet altijd naar het adres hoeft te begeven waar de zaken zich bevinden. Onder bepaalde voorwaarden kan dit beslag ook op afstand worden gelegd.

Door mw. mr. M. Bernardt, gerechtsdeurwaarder in Rotterdam

INLEIDING

De gerechtsdeurwaarder is een voorloper op het gebied van digitaal communiceren met de daarbij behorende communicatiemiddelen. Digitaal communiceren is het elektronisch uitwisselen van informatie. Dit doet de gerechtsdeurwaarder onder andere door het elektronisch derdenbeslag en het digitaal beslagregister.

Ik ben van mening dat een beslag op roerende zaken ook via digitale communicatiemiddelen kan worden gelegd, dus een beslag roerende zaken op afstand.

HET BESLAGMOMENT

In 2009¹ schreef ik een artikel over het beslagmoment bij een beslag op roerende zaken. Ik concludeerde hierin dat het beslagmoment het tijdstip is waarop de gerechtsdeurwaarder in de woning en/of daarbuiten de roerende zaken in beslag neemt. Dit is het feitelijke beslagmoment. Op het moment dat de gerechtsdeurwaarder de geëxecuteerde of een vertegenwoordiger van de geëxecuteerde spreekt, zegt hij niet dat hij later beslag zal gaan leggen. Nee, hij deelt mee dat hij op dat moment beslag legt. Het proces-verbaal dat vervolgens onverwijld wordt opgemaakt, is een vastlegging van het beslag dat de gerechtsdeurwaarder heeft gelegd.

In dat artikel ben ik ervan uitgegaan dat de gerechtsdeurwaarder zoals te doen gebruikelijk zich vervoegt op het adres waar hij beslag wil leggen. Ik verdedig in dit artikel het standpunt dat het niet altijd noodzakelijk is dat de gerechtsdeurwaarder ter plekke moet zijn om het beslag te leggen.

ARTIKEL 440 E.V. RV

In het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is niet nauwkeurig bepaald op welke wijze het beslag op roerende zaken gelegd moet worden. De wet geeft in artikel 440 Rv aan dat het beslag gelegd wordt bij exploit door een deurwaarder en dat het exploit aan een aantal formaliteiten dient te voldoen.² De gerechtsdeurwaarder zal om het exploit te kunnen opmaken zich normaal gesproken naar de plaats begeven waar de roerende zaken staan, zodat hij meteen een bijzondere aanduiding kan maken van de zaken die hij in beslag neemt, en hij zal deze op het, door hem onverwijld op te maken proces-verbaal, nauwkeurig beschrijven met opgave van getal, gewicht en maat overeenkomstig hun aard.³

Alleen bij het beslag op een schip (een roerende zaak registergoed) bepaalt het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering specifiek de wijze van beslaglegging. Artikel 564 lid 1 Rv geeft aan dat het beslag op schepen aan boord daarvan gedaan wordt, specifiek vermeldt de wet dat de gerechtsdeurwaarder zich dient te vervoegen naar de plaats waar het schip gelegen is, om zich aan boord te begeven, zodat het beslag gelegd kan worden. Een zodanige nadere aanduiding – “het beslag op roerende zaken wordt ter *plaats* gedaan alwaar de roerende zaken zich bevinden” – is niet bij en/of rondom artikel 440 Rv opgenomen.

De wetgever geeft mijns inziens hier de ruimte met als basisvoorwaarde dat de gerechtsdeurwaarder een nauwkeurige beschrijving maakt met opgave van getal, gewicht en maat overeenkomstig de aard van de zaak.

HISTORISCH PERSPECTIEF

Onderstaand een schets van de wetsgeschiedenis van artikel 440 Rv. Aan de basis van dit artikel staat artikel 387 van de Code de procédure civile (CdPC), dat luidde:

“Na verloop dier twee dagen⁴, zal het beslag worden gedaan bij exploit van den deurwaarder, die houder is van het stuk dat ten uitvoer moet worden gelegd. Hetzelve zal inhouden, behalve de gewone formaliteiten der exploiten, eene aanmaning of sommatie, om te voldoen aan hetgeen waarvoor het beslag gedaan wordt, mitsgaders kennisgeving van de keus van domicilie door den executant gedaan tot aan het uiteinde der executie, binnen de gemeente alwaar de executie moet plaats hebben. De schuldenaar kan aan deze gekozene woonstede alle beteekeningen laten doen, zelfs van werkelijke aanbiedingen en van beroep. Er zal afschrift van het stuk, dat ten uitvoer wordt gelegd, bij exploit worden overgegeven, ten zij hetzelve reeds bevorens mogt zijn beteekend.”

Vervolgens bepaalde artikel 388 CdPC dat:

“Indien de persoon, op wien het beslag gedaan wordt, niet onmiddellijk betaalt of voldoet aan hetgeen waarvoor de inbeslagneming is gedaan, met de kosten, zal de deurwaarder voorloopig, het zij in het huis, het zij aan de deur van den gearresteerde, bewaarders stellen, ten einde het onttrekken der goederen te beletten.”

De beschrijving van de goederen was in artikel 389 CdPC neergelegd:

“Den volgenden dag, zal de deurwaarder overgaan tot de meer bijzondere aanduiding der goederen welke hij in beslag neemt, en zal hij dezelve op de daarvan door hem te vervaardigen akte of proces-verbaal nauwkeurig beschrijven, met opgave van dezelve getal, gewicht en maat overeenkomstig dezelve; de partij die de inbeslagneming laat doen, mag bij het in beslag nemen niet tegenwoordig zijn.”

Kort gezegd wordt hier gesproken over het beslagexploot, de bewaarders die aangesteld kunnen worden en de beschrijving waaraan het beslag dient te voldoen. Men ging er toen van uit dat alleen beslag kon worden gelegd in een huis. De auto werd pas in 1885 uitgevonden en kwam rond 1904 in opkomst.

De wettekst van artikel 440 Rv uit 1838⁵, bij de totstandkoming van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, luidde:

“Na verloop dier twee dagen kan het beslag worden gedaan. Hetzelve geschiedt bij exploit van eenen deurwaarder die houder is van het stuk, dat ten uitvoer moet worden gelegd. Hetzelve zal, behalve de gewone formaliteiten der exploiten, inhouden een herhaald bevel om te voldoen aan hetgeen, waarvoor het beslag gelegd wordt. De deurwaarder zal worden bijgestaan door twee getuigen, wier namen, beroep en woonplaats hij in het proces-verbaal vermelden zal: zij zullen het oorspronkelijke stuk en de afschriften teekenen.”

De enige wijziging ten opzichte van het eerder aangehaalde artikel 389 CdPC met betrekking tot de beschrijving van het beslag die in artikel 443 Rv is opgenomen, is dat de gerechtsdeurwaarder ook dadelijk kan overgaan tot de meer bijzondere aanduiding. Eerder was de bijzondere aanduiding slechts de volgende dag mogelijk.

In 1971 werd artikel 440 Rv gewijzigd. De verplichting uit het derde lid werd gewijzigd, zodat de eis dat het beslag op een roerend goed moest worden gelegd in tegenwoordigheid van twee getuigen niet meer noodzakelijk was omdat deze bepaling volgens de Kamerleden verouderd zou zijn. Daarover werd het volgende toegelicht:

“Het derde lid van artikel 440 wordt gelezen als volgt: De deurwaarder kan zich desverkiezende doen bijstaan door een of twee getuigen, wier namen, beroep en woonplaats hij in dat geval in het proces-verbaal zal vermelden, en die het oorspronkelijke stuk en de afschriften zullen tekenen.”⁶

Een zeer belangrijke wijziging die in datzelfde voorstel werd opgenomen, is dat het beslag op onroerende zaken (toen goederen) een ‘bureaubeslag’ werd. De gerechtsdeurwaarder was niet meer genoodzaakt om zich te begeven op het onroerende goed:

“Het bepaalde in artikel 504, onder 1° wordt gelezen als volgt:

1. De vermelding van de voornaam, naam en woonplaats van de inbeslagnemen en van de schuldenaar; heeft de deurwaarder zich op het goed begeven, dan maakt hij daarvan melding.”

Voor wat betreft de verplichting om een tweetal getuigen mee te nemen, wordt in de parlementaire geschiedenis het volgende opgemerkt: “De ratio welke bij de vaststelling van het wetboek tot dit voorschrift heeft geleid, lag in tweeërlei bescherming: die van de deurwaarder bij feitelijke weerstand door de schuldenaar en die van de beslaglegger tegen samenspanning van de deurwaarder met de schuldenaar.”

Beide argumenten hebben in het huidig tijdsbestel hun kracht verloren. Het eerste omdat de gerechtsdeurwaarder in voorkomende gevallen meer is gediend met de bijstand van de politie, dan met die van degenen die hem als getuigen plegen te vergezellen. Het tweede omdat voor een dusdanig wantrouwen tegen de gerechtsdeurwaarder geen plaats (meer) is, gelet op de eisen welke men sedert de totstandkoming van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aan het gerechtsdeurwaardersambt en de integriteit van de persoon van de gerechtsdeurwaarder stelt.

Voor wat betreft het zich op het onroerende goed begeven, wordt in de parlementaire geschiedenis het volgende opgemerkt: “Artikel 504 Rv, onder 1°, schrijft voor dat de deurwaarder zich op het onroerend goed moet begeven als hij dit in executoriaal beslag neemt.”

Het voorschrift van artikel 504 Rv, onder 1°, daarentegen is gegeven om een nauwkeurige beschrijving van het in beslag te nemen onroerend goed te bevorderen. Over het nut van deze bepaling is de literatuur echter verdeeld. De toenmalige minister Polak was van oordeel dat het betreden van het in executoriaal beslag te nemen onroerend goed niet dwingend behoeft te worden voorgeschreven. De aard, ligging en grootte van het onroerend goed blijkt uit de kadastrale registers en het kan naar de mening van Polak aan de deurwaarder zelf worden overgelaten te beoordelen of naast raadpleging van de kadastrale registers bovendien betreding van het onroerend goed gewenst is.

In 1980 werd artikel 440 wederom summier gewijzigd:⁷

“Artikel 440. 1. Het beslag wordt gelegd bij een exploit van een deurwaarder dat, behalve de gewone formaliteiten, op straffe van nietigheid inhoudt:

- a. de vermelding van de voornaam, naam en woonplaats van de executant en de naam en woonplaats van de geëxecuteerde;
- b. de vermelding van de executoriale titel uit hoofde waarvan het beslag wordt gelegd;

c. indien het beslag wordt gelegd buiten het arrondissement waarin overeenkomstig artikel 439, derde lid, woonplaats is gekozen, een keuze van woonplaats ten kantore van de deurwaarder die het beslag legt.

2. De deurwaarder kan zich doen bijstaan door een of twee getuigen, wier naam en woonplaats hij in dat geval in het proces-verbaal zal vermelden en die dat stuk mede zullen tekenen.”

ZIEN

Uit de voorgaande schets van het historisch perspectief lijkt de wetgever in de loop der tijd de eis te stellen dat het beslag bij exploit dient te geschieden en dat de gerechtsdeurwaarder gehouden is indien hij het beslag legt een nauwkeurige beschrijving te maken. De wetgever heeft in het verleden niet, zoals bij het beslag op schepen of onroerende zaken, aangegeven dat het beslag op roerende zaken op de plaats dient plaats te vinden alwaar deze roerende zaken aanwezig zijn. Om een nauwkeurige beschrijving op te maken dient de gerechtsdeurwaarder de roerende zaken te zien. De gerechtsdeurwaarder is niet genoodzaakt om ter plaatse te zijn om te ‘zien’. Door de technologie kan de gerechtsdeurwaarder tegenwoordig op afstand zien. In de loop der tijd is het ‘zien’ door de technologie ook een ‘zien’ op afstand geworden.

ONTWIKKELING

Rond 1300 werd de eerste bril gemaakt in Venetië, in 1608 werd de verrekijker uitgevonden, in 2006 werd de drone maatschappelijk ingezet en in 2010 werd FaceTime geïntroduceerd. Allemaal technische middelen om op afstand te zien.

Als de gerechtsdeurwaarder op afstand – via een live streamverbinding – een roerende zaak kan zien en nauwkeurig kan beschrijven, kan de gerechtsdeurwaarder deze roerende zaak in beslag nemen.

VOORWAARDEN

In een eerdere alinea gaf ik aan dat een beslag op afstand niet altijd mogelijk is. Een beslag op afstand kan niet gelegd worden als de gerechtsdeurwaarder een woning dient binnen te treden. De Algemene wet op het binnentreden geeft in artikel 1 en 2 aan dat, zowel bij binnentreden met als zonder toestemming, er een verplichting bestaat voor de gerechtsdeurwaarder zich voorafgaand te legitimeren en mededeling te doen van het doel van het binnentreden. Deze legitimatieplicht kan mijns inziens niet op afstand plaatsvinden.

Bij beslaglegging op roerende zaken gaat het lang niet in alle gevallen om het binnentreden van de woning. Om beslag te leggen op een auto die voor de deur of in de straat geparkeerd staat, is geen binnentreden in de woning vereist. In dat geval is slechts nodig dat de gerechtsdeurwaarder de auto ziet, zodat hij vervolgens een nauwkeurige beschrijving kan opmaken. De gerechtsdeurwaarder heeft de mogelijkheid om naar de auto toe te gaan, de auto te bekijken en het beslag te leggen. Als sprake is van een afgesloten hek met daarachter de oprijlaan waar de auto zich bevindt, kan de gerechtsdeurwaarder ervoor kiezen om binnen te treden conform artikel 444 Rv. Maar het is ook mogelijk dat de gerechtsdeurwaarder met een verrekijker de auto goed kan zien en zo in staat is om

een nauwkeurige beschrijving op te maken. Als de gerechtsdeurwaarder meent dat dit niet mogelijk is, zal hij de keuze maken om binnen te treden.

Ook is de situatie denkbaar dat een werknemer van de gerechtsdeurwaarder een in beslag te nemen auto waarneemt wanneer de gerechtsdeurwaarder bijvoorbeeld op een ander adres is. Als deze werknemer, via FaceTime, Skype en/of videogesprek een livestream verbinding maakt met de gerechtsdeurwaarder is het mogelijk om het beslag te leggen via FaceTime, Skype en/of een videogesprek omdat de gerechtsdeurwaarder op afstand kan zien en in staat is om een nauwkeurige beschrijving te maken.

Mijns inziens is hetzelfde van toepassing indien de gerechtsdeurwaarder gebruikmaakt van een drone die toegerust is met een camera die een live stream verbinding heeft. Wel raakt deze camera privacywetgeving. Volgens artikel 8 EVRM is het in de eerste plaats van belang of het gebruik van de drone de privésfeer raakt. De privésfeer is afgebakend van de publieke sfeer door fysieke grenzen, zoals de muren van de woning, persoonlijke relaties (met familie en vrienden) en door bepaalde categorieën van informatie (persoonlijk, gevoelig, gênant). Het gebruik van een drone om iemand binnen zijn privésfeer te volgen, impliceert ontegenzeggelijk een inbreuk op artikel 8 EVRM⁸. De gerechtsdeurwaarder dient in dat geval terug te vallen op de Algemene wet op het binnentreden.

CONCLUSIE

Vanaf 1830 is de wettelijke regeling met betrekking tot beslag op roerende zaken niet noemenswaardig gewijzigd. De wetgever heeft voor een beslag op schepen duidelijk aangegeven dat de gerechtsdeurwaarder zich aan boord van het schip dient te begeven. Deze plicht – het ter plaatse moeten zijn – heeft de wetgever voor de gerechtsdeurwaarder bij een beslag op onroerende zaken in 1971 laten vallen. Een zodanige eis heeft nimmer bestaan voor een beslag op roerende zaken. De wetgever heeft hier de ruimte gelaten.

Een beslag op afstand is mogelijk voor de gerechtsdeurwaarder indien hij niet in de woning dient te zijn of op een andere plaats waar de Algemene wet op het binnentreden van toepassing is. De enige eis dient te zijn dat de gerechtsdeurwaarder de roerende zaak zodanig goed kan zien dat hij in staat is om een nauwkeurige beschrijving te maken.

woonplaats hij in dat geval in het proces-verbaal zal vermelden en die dat stuk mede zullen tekenen.”

- 3 Art 443 Rv.
- 4 De genoemde termijn van twee dagen verwijst naar artikel 386 CdPC, dat luidde: “Geen beslag op roerende goederen zal mogen worden gedaan dan uit kracht van een vonnis of akte, welke ten uitvoer kunnen worden gelegd. Het beslag zal moeten zijn voorafgegaan van eene aanmaning, bij exploit van een deurwaarder gedaan, om binnen twee dagen aan het vonnis of aan de akte te voldoen, ten zij bij het beteekenen van het vonnis of de akte tevens bevel gedaan zij tot voldoening; in welk geval, gene herhaalde aanmaning vereischt wordt.”
- 5 *Sib.* 1838, 12.
- 6 *Kamerstukken II* 1970/71, 10 924, nr. 3 (MvT).
- 7 *Kamerstukken II* 1980/81, 16 593, nrs. 1 en 2.
- 8 Ministerie van Veiligheid en Justitie, *Drones en privacy. Handleiding voor een gebruik van drones dat voldoet aan de waarborgen voor bescherming van de privacy*, 25 november 2015.

Noten

- 1 M. Bernardt, ‘Het beslagmoment bij een beslag op roerende zaken’, *de Gerechtsdeurwaarder* 2009-3, p. 26 en 27.
- 2 Artikel 440 Rv: “1. Het beslag wordt gelegd bij een exploit van een deurwaarder dat, behalve de gewone formaliteiten, op straffe van nietigheid inhoudt:
 - a. de vermelding van de voornaam, naam en woonplaats van de executant en de naam en woonplaats van de geëxecuteerde;
 - b. de vermelding van de executorialie titel uit hoofde waarvan het beslag wordt gelegd;
 - c. indien het beslag niet wordt gelegd door een deurwaarder ten kantore van wie woonplaats is gekozen overeenkomstig artikel 439, derde lid, een keuze van woonplaats ten kantore van de deurwaarder die het beslag legt.
2. De deurwaarder kan zich doen bijstaan door een of twee getuigen, wier naam en

> Auteursplatform

In 6 stappen uw eigen boek uitgeven

“Met auteursplatform.sdu.nl bieden wij advocaten, juristen en docenten de kans om snel en laagdrempelig hun boek voor de juridische markt, onderwijs, eigen gebruik of als private label uit te brengen. U bent zelf volledig in control. Een unieke manier om kennis te delen of uw eigen onderwijstitel te publiceren.”

Gert Jan Schinkel
Uitgever van het Auteursplatform

Het Auteursplatform is een online portal waar auteurs zelf e-boeken publiceren en distribueren. In zes eenvoudige stappen geeft u uw eigen boek uit.

- Binnen een uur hebt u uw kant-en-klare boek gepubliceerd.
- Toegang tot uw eigen dashboard.
- Mogelijkheid om manuscript te laten redigeren.
- U krijgt uw eigen website en eigentijdse verkoopkanalen.
- U betaalt eenmalig het bedrag voor aanschaf van ISBN (€ 12,75), verder is het uitgeven kosteloos.
- U bent zelf volledig in control.

Wilt u meer informatie of direct uw account aanmaken? Ga naar:
auteursplatform.sdu.nl

Sdu oprecht
de beste
keuze

Schrijven

Uploaden

Advies nodig?

Opmaken

Publiceren

Verkopen

Op zoek naar
de juiste collega?
Plaats uw vacature
in De Gerechts-
deurwaarder.

Sdu Adverteren

- U adverteert in het officiële orgaan van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG).
- U bereikt daarmee automatisch alle (kandidaat-)gerechtsdeurwaarders in Nederland.
- Er gelden gunstige tarieven bij meerdere plaatsingen.

Wilt u meer weten? Vraag onze media-adviseur Martine Aspeslagh:
☎ (0)70 378 0562 ✉ m.aspeslagh@sdu.nl

Meer informatie op sduadverteren.nl

“Dus Credit Navigator ondersteunt het hele proces, van facturatie tot en met schuldbewaking?”

“Jazeker, geen probleem!”

Haal het maximale rendement uit Credit Navigator!

Met **Credit Navigator** is heel veel mogelijk. Het is niet voor niets onder gerechtsdeurwaarders de meest gebruikte software. Onderzoek wijst uit dat veel gebruikers slechts een gedeelte van de functionaliteit benutten. Dat kan beter. Bredere inzetbaarheid, meer efficiency en een hoger rendement zijn haalbaar. Vrij eenvoudig zelfs. Vraag het onze business consultants. Zij kennen alle ins en outs van Credit Navigator en weten exact waar de gerechtsdeurwaardersmarkt in deze tijd om vraagt, waar kleine en grote organisaties behoefte aan hebben. Zo bieden zij u advies op maat. Advies waarmee u direct aan de slag kunt en snel profijt van heeft.

Wilt u ook maximaal rendement uit Credit Navigator? Wacht niet langer. Bel vandaag nog 030 608 44 22 of ga naar www.eurosystems.nl

POSTBUS 1213, 3430 BE NIEUWEGEIN | 030 - 608 44 22 | VERKOOPADVIES@EUROSYSTEMS.NL